

„Veemajandus tuleb hoida korras,”
Viktor Häninen.
Loe lk 10

Festival pidas juubelit

ANNIKA AASA
toimetaja

Kui 1. juunil 2013 sai teoks I Sõmeru lambafestival, ei osanud keegi pakkuda, kui pikk on selle iga ja millist menu üritus endaga kaasa toob. Aga juba esimene avapauk köitis suure hulga osalejate ja külaliste tähelepanu, sest läbi Sõmeru kulges lammaste paraad. Oma pügamis- oskust paraadiliste peal näitasid professionaalsed Uus-Meremaa pügamiseistrid. Peakangelane sellel üritusel ja järgnevatel oli lammaste lambatooted, näitused, toidud jne. Festivali algne idee ja teostus sündis Rägavere mõisa ja tollase Sõmeru vallavalitsuse koostöös, mida toetas PRIA. Kolme lambafestivali järel laiendati teemat ja õigusjärglane hakkas kandma nime Maaelufestival, mis 2017. aastal pärjati regionaalmaasika auhinna. „Tänu Sõmeru vallavalitsuse aktiivsusele ja heale koostööle kohalike

Festivalil tutvustati talutehnikat.

FOTOD: AIN LIIVA

ettevõtetega on suudetud käivitada üks mitmekesise programmiga maaelu tutvustavaid üritusi kogu Eestis,” öeldakse maaelufestivalile auhinna andmise põhjenduseks.

Lambafestivalist laiemale maaelufestivaliks kasvanud

üritus on tollase Lääne-Viru maavanema Marko Tormi sõnul hea näide Lääne-Viru maakonna sisust, kus hea idee ja suure tahtmise ning tugevate tegijatega võib alustada nullist ja teha midagi erakordset.

Kõik need aastad on püütud seda eesmärki täita, tutvustades seeläbi elu maal – kes siin elavad, millega nad tegelevad, mis on nende hobid ja kui südame lähedane võib see kõik olla. Igal festivalil rõõmutas külalastajaid laat, mit-

mekesine kultuuriprogramm, tegevused lastele ja üllatuserohke ilm, mis on pakkunud nii päikeselõõska kui vinget tuult ja jahedust. Aga sündmuse kulgu, pole see takistanud, kõik on toimunud nagu plaan on ette näinud ja natukene pealegi.

Mis aga saab edasi, kui esimene kümme täis? Uurisid seda ühe ürituse korraldaja, Siiri Saarmetsa, käest. „Jah selleks korraks on Maaelufestival möödunud. Täna kõiki südamest, kes osalesid ja kaasa löid. Eriline tänu festivali meeskonnale, kes kõik abis olid. Aitäh teile! Kuid juba täna mõtleme, mis saab edasi. Kas teha samas formaadis või üldse kuulutada selline festival lõppenuks? Kuidagi kahju oleks päris ära jätta. Samas mõtlen, et midagi vajaks muutmist, aga mis see täpselt oleks? Selleks palun teie, vallarahva abi. Kui sa tahaksid oma mõtteid jagada, miks ja kuidas peaks festivali korraldamisega jätkama, siis kirjuta mulle meilile siiri.saarmets@rakverevald.ee. Kohtume juba uutel Rakvere valla sündmustel.“

Nunnutada sai koduloomi, loomulikult oli traditsiooniline lammaste pügamine, tegevusi pere pisematele ning käsitöö- ja taimelaat.

Maist on KredExi partner Lääne-Viru Omavalitsuste Liit

Kui seni nõustas korterelamute rekonstrueerimist Lääne-Viru Arenduskeskus, siis alates 2. maist konsulteerib maakonna ühistuid KredExi partnerina Lääne-Viru Omavalitsuste Liit.

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu esindajaks korterelamute nõustamise valdkonnas on Marko Teiva, kes vastab küsimustele kõigi KredExi teenuste kohta, nii toetuse, laenu kui ka käenduste teemal. Nõu saab alates sellest, millist teenust valida, kuni tingimuste üksikasjadeni. Vajadusel pakub konsultant abi dokumentide koostamisel. Ühistud võivad eksperdi kutsuda ka korteriühistu koosolekule.

Kokku on Lääne-Virumaal üle 1000 rekonstrueerimist vajava kortermaja. Kortere lamu rekonstrueerimiseks on Lääne-Virumaal võimalik kasutada KredExi toetust kuni 50% ulatuses ning 10. aprillil lõppenud voorus esitati kortermajade renoveerimiseks Lääne-Virumaalt 26 taotlust.

Toetust saab kombineerida KredExi antud laenu või käendusega. KredExi renoveerimislaenu on suunatud kõigile ühistutele, kes on saanud pangast renoveerimislaenu taotlusele eitava vastuse või pakumise, mille tingimused on ebamõistlikud (nt väga lühike tähtaeg, tavapärasest olulisemalt kõrgem intress). KredExi käendus on suunatud projektidele, kus pank nõuab lisatagatist – juhul, kui elamu asub maapiirkonnas või siis on tegu väikese või palju võlgnikke hõlmava ühistuga.

EASI ja KredExi ühendasutus on üheks osapooliks Euroopa Liidu projektis LIFE IP BuildEST, mis toob kokku eri osapoolte teadmised ja kogemused Eesti elamufondi rekonstrueerimiseks aastaks 2050.

Lähemalt korterelamutele suunatud võimalustest: <https://kredex.ee/et/noustamine-maakondlikes-arenduskeskustes>

EAS ja KredEx ühinesid. Ühendasutuse juriidiline nimi on Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA, kuid üleminekufaasis jätkub teenuste pakkumine KredExi ja EASI kaubamärkide alt.

Ümbrikupalk ohustab noori

Iga suve eel tuleb maksu- ja tolliamet (MTA) ettevõtjatele meelde, et igasugune lisatööjõud tuleb töötamise registris registreerida ning töötajatele makstud palk deklareerida. Tänavu paneb amet suurema rõhu ka noorte teadlikkuse parandamisele, et nad oleksid kursis ümbrikupalgaga seotud riskidega ja oskaksid end selliste pakkumiste eest kaitsta.

„Just hooajatöödel suureneb risk, et töötajale pakutakse kas osa palgast või kogu palk n-ö ümbrikus, seejuures on ohustatud just noored ja tööturule alles sisenevad töötajad. Meie eesmärk on, et noored teaksid oma õigusi ning oskaksid piltlikult öeldes jalgedega hääletada ja selliseid tööandjaid vältida,“ ütles maksuauditi osakonna valdkonnajuht Marc Mälter.

Selleks jagab MTA koostöös sisuloojatega sotsiaalmeedias niinimetatud punaseid lippe, mida potentsiaalse tööandja juures märgata enne töösuhete sõlmimist.

„Üheks selliseks on tasuta proovipäev. Noored peaksid teadma, et tasuta proovipäeva ei ole olemas! Niipea, kui hakkad kellegi heaks tööd tegema, näiteks kliente teenindama või kaupa riiulitesse panema, on see töö, mille eest pead saama tasu,“ selgitas Mälter.

Juhul, kui proovipäevale minnakse oma tulevast töökohta ainult vaatlema ning tööülesandeid ja reaalselt tööd ei tehta, ei pea tööandja selle eest maksma. Ainult Eesti Töötukassa proovitöö teenus, mis kestab ühe päeva ja mille korraldamine käib Töötukassa kaudu, on töötajale võimalus tööd n-ö proovida.

„Ümbrikupalga saaja riskib haigus-, koondamis- ja töötuhüvitistest ilma jäämisega. Lisaks väheneb maksmata maksude tõttu tulevikus tema pension,“ rääkis Mälter. „Oluline on aga seegi, et ümbrikupalga saaja on võimalike töövaidluste korral alati nõrgemal positsioonil, näiteks kui tööandja kokkulepitud tasu ei maksa, on ametliku lepinguta töötajal seda hiljem väga raske nõuda,“ lisas ta.

Palgalt maksude arvestamine, deklareerimine ja tasumine on tööandja kohustus. Iga töötaja saab aga ise e-MTA-s enne tööle asumist kontrollida, kas tööandja on tema töötamise registreerinud ja hiljem kontrollida ka seda, et palk oleks nõuetekohaselt deklareeritud. Võttes teadlikult vastu ümbrikupalka, peab töötaja arvestama sellega, et sel juhul tuleb ka see tasu tema aasta tuludeklaratsioonil tuluna deklareerida ning ise sellelt tulumaks tasuda.

Registreerida tuleb ka töötajad, kes töötavad ajutiselt näiteks turgudel, laatadel jm müügiletides. MTA on hooajatöötajate registreerimise teinud võimalikult lihtsaks – seda on võimalik teha ka sõnumit saates. Silmas tuleb vaid pidada, et lisaks sõnumile tuleb kindlasti seitsme päeva jooksul registreering töötamise liigiga täiendada.

„Ka sel suvel pöörab MTA enam tähelepanu hooajatöölise registreerimisele. Hooajatööde maksuteadlikkuse tõstmiseks teeb MTA koostööd ürituste korraldajate, erialaliitide jt eestkõnelejadega. Kindlasti külastame ka valikuliselt üritusi, et kontrollida, kas maksuasjad on korras,“ ütles Marc Mälter.

MAKSU- JA TOLLIAMET

Suveaeg Rakvere vallavalitsuses

1. juunist 31. augustini on vallavalitsus avatud järgmistel aegadel:
esmaspäevast neljapäevani kell 7.30–16.00
reedel kell 7.30–14.00
Lõunavaheaega ei ole.

Ametnike kontaktid, vastuvõtuajad ning puhkuste info on leitav vallavalitsuse veebilehelt: rakverevald.ee.
Infot saab küsida ka kantselei telefonidelt 329 5944 või 329 5943.

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2, SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevald@sonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autorikaitse seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Virumaa elanikele tutvustati Haljala-Kukruse teelõigu eriplaneeringut

KADY-ANN SUTT
Rahandusministeeriumi
peaspetsialist

Kevadel üheksas Lääne- ja Ida-Virumaa kohalikus omavalitsuses toimunud avalike arutelude käigus tegid kohalikud inimesed Haljala-Kukruse maanteelõigu eriplaneeringusse mitmeid asjalikke ettepanekuid. Järgmise sammuna tehakse uuringud, et visandada võimalikud trassialternatiivid.

Rahandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakonna nõuniku Anne Martini sõnul oli huvi avalike arutelude vastu võrdlemisi suur.

„Kohtumised olid asjalikud ja konstruktiivsed. Inimesed olid maanteelõigu ehitamise vajalikkusega valdavalt kursis ja küsimused olid oodatult väga praktilised ning eelkõige kohalikke liiklusolusid puudutavad,“ rääkis Anne Martin.

Martin peab positiivseks, et avalike arutelude käigus oli võimalik inimesi nii varajases staadiumis võimalikest muudatustest informeerida ning küsida tagasisidet inimestele olulistest aspektidest.

„Kohalikud ei toonud välja olulisi muudatusvajadusi maantee planeerimisele seatud kriteeriumites või põhimõtetes. Peeti oluliseks, et maantee toetaks igakülgset kohalikkude elu ning äritegevust ja paraneks liikuvus,“ rääkis Anne Martin.

Inimestele tegi ühelt poolt muret, et kogu planeerimise protsess võtab palju aega, mistõttu on keeruline teha oma kinnisvara tulevikku puudutavaid otsuseid ja tuleb kaua oodata kiiremaid ning ohutuid ühendusi. Teisalt aga sooviti, et nende ettepanekuid kaalutaks põhjalikult ja püütaks leida kõige sobivam lahendus.

„Selgitasime, et trassialternatiivide koostamisel vaadatakse kindlasti ka sotsiaalmajanduslikke ja liikuvuse kriteeriumeid ehk kus paiknevad töökohad ja teenused, puhkealad, millised saavad olema liikluskeemi muutused,“ kinnitas Martin.

Avalikel kohtumistel uuriti ka maade võõrandamise ja kompensatsioonimeetmete kohta, kuid sellele küsimusele saab Martini sõnul vastata alles siis, kui trass on välja valitud ja selgunud, keda ning mil määral see puudutab.

Oli neidki, kes kahtlesid 2+2 sõiduradade vajalikkuses, kuid ka see küsimus saab vastuse alles siis, kui planeerimisprotsess on läbi ja saab hakata tegema konkreetseid investeerimisotsuseid.

„Maantee laius ja ehitamise kiirus sõltub riigi rahalistest võimalustest, liiklussagedustest ning vajadustest. Täna planeeritakse 2+2 trass selleks, et oleks selge, milline võib olla maksimaalne maavajadus ja seeläbi anda kohalikele elanikele kindlus, et tulevikus laiemaks koridor enam ei lähe,“ lisas Martin.

Järgmised avalikud arutelud toimuvad eeldatavasti umbes pooleteise aasta pärast ehk 2025. aasta alguses, kui on koostatud esialgsed trassialternatiivid. Kõikide maaomanikega, keda uus maanteekoridor vahetult puudutab, võetakse personaalselt ühendust.

Planeerimisprotsessi puudutava infoga saab olla kursis kodulehe www.haljalakukruse.ee vahendusel. Veebilehel on võimalik liituda ka meililistiga, kus jagatakse infot olulisematest sündmustest projektis.

Tee rajamine koosneb järgmistest etappidest: lähteseisukohtade kokkuleppimine (värskest lõppenud); asukoha eelvalik (algav etapp); detailse lahenduse koostamine; planeeringu kehtestamine; tee projekteerimine ning ehitamine.

Planeeringu alasse jäävad: Kohtla-Järve ja Rakvere linn ning Rakvere, Haljala, Viru-Nigula, Vinni, Lüganuse, Jõhvi ja Toila vald. Kui palju uus tee neid piirkondi läbib, hakkab selguma käimasoleva planeerimisprotsessi ning läbiviidavate uuringute käigus.

Trassivaliku otsuse teeb valitsus umbes kolme aasta pärast. Tee ehitus algab kõige varem 10 aasta pärast ning lõik valmib hiljemalt 2050. aastaks.

6.02–7.03.2023 toimus lähteseisukohtade avalik väljapanek. Avalikustamise käigus oli kõigil huvilistel võimalik valminud materjalidega tutvuda ja oma ettepanekuid esitada. 28.03–20.04.2023 toimusid avalikud arutelud, mille koguti sisendit maantee asukoha valikuks.

Haritava maa hind jätkas mullu kasvu

Maa-ameti andmetel tehti 2022. aastal haritava maaga 1452 ostu-müügitehingut, mida on viiendiku võrra vähem kui aasta varem. Samas tehingute koguväärtus jätkas kasvu ja oli 110,1 miljonit eurot. Käive suurenes 2021. aastaga võrreldes poole miljoni euro võrra.

Jätkub trend, kus haritava maa turg koondub juriidiliste isikute kätte.

Samas 2022. aastal suurenes haritava maa müüjate seas mõnevõrra eraisikute ja riigi osatähtsus. Ka ostjate poolelt on näha eraisikute jätkuvat huvi soetada haritavaid maad.

Tehinguaktiivsuse poolest paistavad silma Harju, Pärnu, Lääne-Viru ja Viljandi maakond, kus tehti vastavalt 209, 130, 124 ja 117 tehingut. Väikseima tehingute koguarvuga olid Hiiu ja Põlva maakonnad, kus tehti vastavalt 36 ja 45 tehingut. Nii Harju kui ka Viljandi maakonnas sõlmiti põllumaa tehinguid

Viljapõld.

FOTO: OLEV MIHKELMAA, OLEV.EE

koguväärtuses enam kui 10 miljoni euro eest.

Haritava maa hektari mediaanhind oli 2022. aastal 5306 eurot ja aastane hinnakasv 25%. Haritava maa hinnakasv kiirenes ning võrreldes viie aasta taguse ajaga püsis hektari mediaanhind koguni 77% kõrgemal. Aastases võrdluses ei ole maakonda, kus

hektari mediaanhind oleks madalam kui eelnenud aastal ning kõrgeim mediaanhind oli Tartu maakonnas (6336 eurot).

Põllumaa saab kõige odavamalt kätte Saare maakonnas, kus hektari mediaanhind oli 3363 eurot. Boniteedist lähtuvalt müüdi kõige paremaid põlluluses ei ole maakonda, kus

maakonnas, kus müüdi haritava maa kaalutud keskmise boniteet oli 48 (perspektiivne boniteet 51). Üle keskmise paremaid maid müüdi veel Jõgeva, Tartu ja Rapla maakonnas.

Põhjalikum ülevaade Maa-ameti veebilehel.

JOHANNES NÕUPUU

Imeline õhtu emadele ja lastele

KADI MURAKAS
Sõmeru kooli huvijuht

11. mai õhtu. Ilm on suu-
repärane. Taevas särab päike
ja soe tuul paitab põske. Juba
terve päeva käivad kooli-
majas ettevalmistused –
siin-seal kostavad proovid,
aula toolid on ritta sätitud,
värsked kaseksad lõhna-
vad vaasis, töötoad on ette
valmistatud ning ootavad
emasid ja lapsi toimetama.

Emadepäeva tähistami-
se eesmärk on austada ja
tunnustada emade panust
ning tähistada emadust ja
ema rolli perekonnas. See
on võimalus tänada emasid
nende toetuse ja armastuse
eest ning väljendada oma
tänuhinnakust emaduse ja ema-
de panuse eest ühiskonda
tervikuna.

Sellel aastal tähistasime
emadepäeva natukene teist-
moodi ning lisasime tradi-
tsioonilisele Kevadpeole
natuke praktilist poolt. Sar-

naselt isadepäevale, oli nüüd
ka emadel võimalus koos
lastega tulla, olla ja luua.
Boonuseks juurde pidulik
kontsert ja tantsukavade
esitus.

Sellel ilusal õhtul tänasime
ka meie oma kooli õpilaste
emasid ja andsime neile või-
maluse veeta kvaliteetaega
oma lastega ilma, et argi-
sed mured vahele segaksid.
Emad said koos lastega kätt
proovida erinevates töötü-
bades, kus meisterdati nii
pannilabidaid kui ka kunsti-
taieseid. Valmisid vahvad
vildipallid, aga ka pärlitega
makramee-käevõrud. Ja no
muidugi ei puudunud vali-
kust köögitoetuba, kus emad
üheskoos kõikidele osaleja-
tele õhtusöögi valmistasid.

Kui töötubade osa läbi sai,
tuli liikuda võimlasse, kus
kooli 6.–8. klassi tüdrukute
tantsugrupi kaks tantsuka-
va esitasid, vahepaladeks
1. klasside "Kaera Jaan" ja
"Rits-Rats rundibumm".

Seejärel suunduti ühes-
koos aulasse, et õhtu pi-

dulikust kontserdist osa
saada. Emadele esinesid
kaunite lauludega solistid
Loore (3. kl), Gregor (4. kl)
ja Sten Rasmus (4. kl), tuge-
vahäälne poisteansambel,
pillimehed oma mõnusa
muusikaga ning 1.b klassi
tüdrukud ilmekate luule-
ridadega. Aktuse lõpetasime
abiõpetaja Ruslana poolt
esitatud looga „My heart will
go on“, mis lõpetas kontserdi
kui kirss tordil.

Piduliku osa lõppedes
olid kõik emad ja lapsed
palutud kooli sööklasse, kus
neid ootas kosutav marja-
puuviljabool, kaetud laud
löhe- ja hakklihapirokatega,
erinevad värsked salatid
ning šokolaadikook – kõik
nende endi valmistatud.

Emade tänamine on olu-
line, sest nende panus meie
arengusse ja ellu on hin-
damatu. Oluline on väljen-
dada oma tänuhinnakust ja
armastust ema suhtes mitte
igapäevaselt.

Aitäh kõikidele emadele!

FOTOD: KADI MURAKAS

Matkapäev, mille finaalsiks oli pruudi ja peigmehe katsumine

MARGIT KAARE
Veltsi lasteaed-alkkooli
õpetaja

„Loodus on üks hiiglama
võimas asi,“ ütleb Kingpool
Edgar Valteri raamatus
„Naksitrallid“. Küllap Edgar
juba teadis.

Kevadine loodus võtab
oma iluga hingetuks. Kõik
algab, kasvab ja sünnib taas.
Samas on lasteaias-koolis
ees viimane sirge – õppe-
aasta lõpp.

Õpetajatöö pakub rohkes-
ti arenguvõimalusi, aga see
on ka vastutusrikas ja väga
stressirohke. Seetõttu on
oluline korras aeg maha
võtta ja eraldada igapäeva-
sest töökeskkonnast, leida
aega, kosutada meelt ja hin-
ge, sest meie amet põhineb
usaldusel, soojal suhtlemi-

Veltsi lasteaed-alkkooli töötajad Äntu Sinijärve ääres.

FOTO MARGIT KAARE

sel, märkamisel, toetamisel
ja armastamisel.

Et õpetamis- ja õppimis-
rõõmu ning motivatsiooni
jätkuks, käisid Veltsi laste-
aed-alkkooli töötajad mat-

kamas ning inspiratsiooni
ammutamaks Äntu Sinijärve
ääres. Üle pika aja saadi liht-
salt koos olla ning suhelda,
mõtteid vahetada, arutleda
ja naerda. Just naerul on

hingekosutuses eriti oluline
roll.

Äraproovitud tarkus on, et
õues õppimine aitab päeva
muuta mitmekesisemaks
– arendab keskendumist ja

tähelepanu, mootorikat ja
mälu. Värskes õhus liikudes
õpime märkama ning saame
keskkonnateadlikumaks.
See annab võimaluse sattuda
õpetlikesse ja ettenäge-
matutesse olukordadesse.
Vahel tuleb sellistes olu-
kordades tegutseda kiirelt
ja loovalt.

Meie matkaseltskon-
nal juhtuski järve ääres
nii, et üks vastabiellunud
noorpaar ära katsutud sai.
Noorpaar pidi tõestama,
et nad suudavad igasuguse
ülesannetega hakkama
saada. Ülesandeks vajali-
kud asjad tuli kiiresti käigu
pealt välja mõelda. Nii pidi
pruut grillvorsti koorima
ja peigmees puuhalust tütte
wc-paberisse mähkima. Nad
said sellega suurepäraselt
hakkama. Ei puudunud ka
uhked pulmaväravad.

Selline ootamatu sünd-
mus meie matkapäeval pani
mõtlemale, et tegelikult on
ühes hästi toimivas töö-
kollektiivis ja abielus palju
sarnaseid juoni. Mõlemas
on olulised üksteisest hoo-
limine ja vastastikune lugu-
pidamine; üheskoos arene-
mine, vastutuse võtmine ja
toetamine. Ideaalis ka ene-
sekesksuse ületamine, kas-
vamine isiksusena ja samas
kokkukasvamine. Nii hea
kollektiiv kui ka kooselu on
pidevas liikumises, valmis
proovima alati midagi uut ja
kõik teele sattuvad raskused
läbitakse koos, sest vahel
on päevade maitse mõru
nagu põdrasamblate, mille
Sammalhave Kingpoolele
keetis, kuid see oli hoole ja
armastusega keedetud.

Päästepäev Uhtnas

Aasukalda vabatahtlikud.

„Tegime 6. klassis
loovtöö, kus tutvus-
tasime päästeameti
erinevaid valdkondi:
ajalugu, maapäastet,
merepäästet ja eri-
päästet. Otsustasime

sellega edasi tegutseda ja
korraldada koolis õppepäev,
et tutvustada erinevate tege-
vuste kaudu õpilastele pääst-
jate tegevust, tegevuse vaja-
likkust ja

Märjad Käpad.
FOTOD: TÕNU JOAB

võimalusi ning panna õpilasi
mõtlemale, kuidas erinevaid
ohtlikke olukordi vältida.“

Selliselt tutvustasid
9. klassi poisid Miko, Kaarel,
Marten ja Sten loovtöö ra-
mes korraldatud ülekoollist
päästepäeva, milles osale-
sid Kunda päästekomando,
Aasukalda vabatahtlikud,
Alutaguse Naiskodukaitse
esindus ja MTÜ Märjad Kä-
pad Pärnumaalt. Loomuli-
kult eelnes üritusele eeltöö
– komandode külastus, läbi-
rääkimised ja plaanide täp-
sustamine, aga kõik toimus.

Uhtna kool jooksis maratoni

On liikumisaasta ja liiku-
ma kutsuvatel koolidel ka
õuesõppekuu. Plaanisime
kõik koos midagi põnevat
ära teha. Teatemaraton,
miks ka mitte?

18. mail hommikul kell 8
kõlas stardipauk. Avaetapi
läbis direktor Egle, and-
es teatepulga edasi järgi
ootavatele koolitöötajate-
le ja edasi õpilastele. Iga
laps ja täiskasvanu läbis
kordamööda staadionil
jõukohase distantsi - üks,
kaks või kolm staadionir-
ingi. Kokku läbiti 190 ringi ja
15 meetrit lisaks, mis andis

Direktor stardipaugu ootel.

FOTO: MERJE KALLIP

kokku 42,195 km ehk ma-
ratonidistantsi. Aega kulus
selleks kogu koolipere pea-
le 3.50,53. Distantsi läbis

järgemööda 110 jooksjat/
kõndijat. Oli imeilus jook-
suilm ja kõik said hea tuju.

Võrdselt nutikas kõikides ainetes

Hea uskuda on mõnda väikest imet ja teada mõnda väikest laulu peast. Suur ime juhtub õige harva nimelt ja aariat ei laulda nii heast peast. Mis viga väikest salmi ümiseda, et täiemaks saaks mõni tühi viiv. Suur ime võib sust mööda tühiseda. Kuid väikene on ühtepuhku siin ... (Pane ainult tähele!) (E. Niit)

MONICA JAANIMETS
haridus- ja noorsootöö
nõunik

Nii juhatasid 25. mail Sõmeru keskusehoones sisse piduliku õhtu Liisbet ja Mirell. Tegemist oli traditsioonilise 3. kooliastme õpilaste tunnustus- ja tänuüritusega, mida Rakvere vald igal kevadel oma tublide noorte ja nende vanemate jaoks korraldab, et neid veelgi innustada ning veeta enne suurt suve koos üks tore õhtu.

Koolid kasutasid noorte iseloomustamiseks selliseid sõnu nagu: aktiivne ja motiveeritud õppija, tubli rahvatantsija, tubli sportlane, väga hea jalgpallur, täpne ja võrdselt nutikas kõikides ainetes, ettevõtlik ja loominguuline, ühiskondlikult aktiivne, sõnaosav ja hea väljendusoskusega 21. sajandi noor, aktiivne tegutseja õpilasesinduses, hinnatud kaaslane oma sõprade hulgas, töökas ja sihikindel, viisakas ja arukas jne, jne.

Ka vallavanem Mairo Nõlvak ei olnud kiidusõnadena kitsi, kutsudes noori ühtlasi tagasi valda.

Iga kord antakse tunnustusüritusel välja ka eriline auhind, Tidrik. Selle pälvib iga kooli parim 9. klassi lõpetaja. Selle aastased Tidriku auhinna saajad on:

Mait Sander Nõlvak, Sõmeru põhikoolist, **Kaisa Helena Jalak**, Uhtna põhikoolist, **Margus Salve** Näpi koolist ja **Mariete Nurk** Lasila põhikoolist.

MAIT SANDER NÕLVAK

Ta on kogu kooliaja õppinud väga hästi ja hästi. On abivalmis, seltskondlik, hea suhtleja, laia silmaringiga ja mitmekülgsete huvidega noormees. Olnud tubli etleja, osalenud edukalt piirkondlikel ainealastel olümpiaadidel ja õpilasvõistlustel: bioloogilümpiaadil, „Katsekaku“ ja „Känguru“ võistlustel, füüsikavõistlusel „Kajakas“, kirjandivõistlusel „Aasta kirjutaja“ ning

tehnoloogiaolümpiaadil, kus käesoleval aastal tuli maakonnas esimeseks ja vabariiklikus lõppvoorus jagas 5.–6. kohta.

Ta on sageli abiks nii kooli kui valla ürituste läbiviimisel. Mait Sanderi huvialadeks on näitlemine ning kaitseliidu tegevustes osalemine, olles Viru maleva noorkotkas. Lisaks tegutseb DJna, on Rakvere valla noortevolikogu aseesimees. Ta võtab palju ette ja oskab oma aega planeerida, seada eesmärgi ja teeb kõik endast oleneva nende saavutamiseks.

KAISA HELENA JALAK

„Olen sotsiaalne ja alati valmis asju paremuse poole muutma. Käin koorides ja orkestrites ning tegelen nii Eesti, kui ka muude maade folklooriga. Ei karda esinemist, kohanen kiiresti ka võõrastega, olen musikaalne.“ Selliselt on ta ennast ise loomustanud.

Tõepoolest – ta on kohusetundlik ja ettevõtlik tüdruk, kelle õppeedukus on läbi aastate olnud hea ja väga hea. Loovat lähene mist on ta näidanud üles samuti kogu kooliaja vältel ja olnud juhtfiguuriks klassi-, aga viimastel aastatel ka kooliürituste korraldamisel. On meeldiva käitumisega, oskab oma seisukohti kaitsta ja neid põhjendada. Läbisaamine kooli- ja klassikaaslastega on olnud hea ning suhtleb meelsasti ka endast nooremate õpilastega. Kuulub Rakvere valla noortevolikogu koosseisu ning kooli õpilasesindusse ja on õpilaste esindaja kooli hoolekogus. Tema suureks armastuseks ja hobiks on muusika, eriti pärimusmuusika. 2022/23. õppeaasta algusest õpib lisaks põhikoolile ka Tallinnas MUBAs.

Mängib Uhtna mandoliiniorkestris ja laulab nii kooli lastekooris kui Virumaa tütarlastekooris. Oma hobidega tegelemist ta naudib. Samuti meeldib talle suhtlemine ja osalemine erinevates tegevustes.

MARGUS SALVE

Tagasihoidlik, kohusetundlik, hea õppeedukuse ja käitumisega noormees. Julgeb oma häid mõtteid ka teistega jagada ning oskab olla hea ja sõbralik kaaslane.

Margus esindab sageli kooli kergetõustikus, korv- ja jalgpallis ning saalihokis nii Eestis kui välisvõistlustel, kus paistab silma visa ja võistlushimulisena. Tööõpetuses on ta hea käsi- ja puutöö meisterdaja. On nutikas, asjalik ja huumorit hindav tegutseja.

Tidriku saajad Mariete Nurk, Mait Sander Nõlvak ja Kaisa Helena Jalak.

FOTO: SIIRI SAARMETS

MARIETE NURK

Tema koolitee on olnud igati edukas – kõik õppeaastad on lõpetatud kiituskirjaga ja klassitunnistuste väga heade aastahinnete hulka on üheksa õppeaasta jooksul jõudnud vaid mõned korrad hinne hea. Eeskujulik käitumine on elementaarne, kohuse- ja vastutustundest rääkimata.

Oma loomu poolest on ta pigem rahulik. Ta on otsekohene ning avatud suhtleja. Kui midagi ette võtab, siis süveneb põhjalikult, teostades ideid innukalt ja korrektselt, kandes endas eesmärgi teha seda võimalikult hästi.

Ta huvitub spordist ning osaleb juba aastaid lauatennise treeningutes.

Ta on tõestanud end nii emakeeleolümpiaadidel, kirjandivõistlustel kui ka erinevatel matemaatika võistlustel. Juba algklassides katsetas Mariete koos klassikaaslastega rapsi kasvatamist tubastes tingimustes ja koos vormistati tulemused uurimistöök. Tartus Hullu Teadlase uurimistöök festivalil „Muld kui kuld“ napsati 1. koht. Eelmisel õppeaastal panustas ta kooli ajaloo talletamisse, koostades uurimistöök teemal „Kooli taasavamine ja koolielu aastatel 1986–1993“. Nimetatud töö valiti eelmisel kevadel MTÜ Viru Instituut poolt korraldatud kodu-uurimustööde konkursil parimate tööde hulka ning ta tegi ettekande sellest Lääne-Virumaa Keskrakamatukogus toimunud konverentsil. Ta osaleb ka kooli õpilasomavalitsuse töös. Temas on välja kujunenud oma kindel nägemus asja-

dest, piisavalt sihikindlust, aegajalt peab natuke enesekindlust juurde süstima. Kui temaga on mingites konkreetsetes asjades kokku lepitud, siis need saavad ka tehtud.

Miks kannab tunnustusmeene just Tidriku nime?

Sest oli üks väarikas eesti mees, Kohala külakooli esimene õpetaja, Tidrik Ups, kes oli eeskujuks suurele hulga õpilastele. Ja on ju kooliõpetaja läbi aegade olnud lisaks lapsevanematele õpilase peamine teenäitaja, innustaja ja väärtuste kujundaja. Kuju on Rakvere valla tublide õppurite jaoks välja töötanud klaasikunstnik Piret Ellamaa. Kunstnik lähtus kuju loomisel mõttest, et kui inimene on õpihimuline ning uudishimulik maailma vastu, siis ta saab valida endale ise oma eluraamatus tegelaskuju.

Ma huvitun tulevikust, sest kavatsen oma ülejäänud elu veeta seal.

(Charles F. Kettering)

Valla keskusehoonesse kokku kutsutud noored huvituvad samuti tulevikust. Peale Tidriku auhinna saajate on Rakvere valla õpilaste seas veel palju tublisid noori.

Sõmeru põhikooli 7. klassis:

Karoli Pajussaar õpib neljale ja viitele, on kohusetundlik, käitumiselt tagasihoidlik, viisakas, rahulik ja tore kaaslane.

Kirke Tull õpib neljale ja viitele, käitumiselt viisakas, rahulik ja abival-

mis kaaslane. Tubli sportitüdruk – tegeleb võrkpalliga.

Kenner Veerits õpib neljale ja viitele, viisakas noormees, tore ja sõbralik kaaslane. Tegeleb aktiivselt jalgpalliga ja kitarrimängu õppimisega.

Rasmus Pohlak – eeskujuliku käitumisega kohusetundlik poiss, kes õpib väga hästi. Ta tegutseb aktiivselt õpilasesinduses, tegeleb kitarrimängu õppimisega ja osales Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostöö projektis. Ta on tore kaaslane.

Tuuli Seidelberg õpib väga hästi, on kohusetundlik. Talle on olulised nii õpitulemused kui teadmised, ta küsib ja uurib alati teemade kohta, millest on huvitatud. On sportlik tüdruk ja tegeleb aktiivselt jalgpalliga.

Anelle Pajo õpib neljale ja viitele, on väga kohusetundlik, tagasihoidlik tüdruk, kes tegeleb kogu südamest ratsutamisega.

Stefani Tsvetkov õpib neljale ja viitele, muretses oma õpitulemuste pärast. Ta on lõbus kaaslane, kellele meeldib kunst ja kes on võlutud Elvis Presleyst.

Marian Mölder on tark tüdruk, kes õpib hästi, teeb seda teadlikult ja iseseisvalt. Osales Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostööprojektis. On kooli õpilasesinduse liige.

Romet Kolberg – aktiivne poiss, kohusetundlik ja õpib hästi. Tegutseb aktiivselt õpilasesinduses ning osales Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostööprojektis.

Tema kirg on jalgpall ja huviks kitarrimängu õppimine.

Uhtna põhikooli 7. klassis:

Rasmus Jalak on laia ja avatud silmaringiga ettevõtlik noormees. Tunneb ennast kõige paremini loodusainetes. Alati valmis kaaslast aitama ja toetama.

Mesike Siv Helemeel Allvee on õppimises püsiv ja põhjalik. Suurepärase kunstimeele ja -oskusega. Väga abivalmis ja sõbralik koolikaaslane.

Delisa Rumm on suurepärase õpioskuste- ja tulemustega. Heatahtlik ja rõõmsatujuline, leiab aega algklassiõpilastega mängida ja neile midagi põnevat korraldada.

Barbara Petra Lokman on väga kohusetundlik ja põhjalik õppija. Empaatiline, suure südame ja lahke meelega tüdruk. Abivajaja jaoks alati olemas.

Näpi kooli 7. klassis:

Kadri Pugovkin – hea õppimise kõrval on ta ka aktiivne üritustel kaasalõoja ja korraldaja. Ühtlasi esindab ta aktiivselt kooli erinevatel üritustel, eriti spordis.

Janelle-Ly Kolmrist on samuti tubli õppija. Aitab korraldada ja läbi viia kooli üritusi, on esindanud kooli nii spordi kui muudel üritustel.

Rakvere põhikooli 7. klassis:

Katrina Seinpere on rõõmsameelne tüdruk, kellel on kooliülesanded alati korralikult tehtud, õpitulemused head ja väga head. Oma tegevustes on ta järjekindel. Armastab tantsida, juba aastaid käib ta ka esteetika- ja tantsukoolis.

Rakvere eragümnaasiumi 7. klassis:

Thea Sauela on tubli õppimise ja eeskujuliku käitumisega tütarlaps. Klassivanema abi, hästi aktiivne kooli- ja klassivälises töös. Osaleb Rakvere linna õpilasesinduse eesiseses. Tubli ajalootundja, kes olümpiaadil saavutas maakonnas 6. koha. Tubli rahvatantsija.

Raul-Eerik Palm – väga tubli õpilane, viieline kõigis ainetes, eeskujuliku käitumisega noormees. Klassivanemaks valitud juba kolmandat aastat järjest. Õpib muusikakoolis 5. aastat klaverit. Sel aastal saavutas parima noore instrumentalisti tunnustuse ja pääses üleriigilisele vooru Tallinnas. Tubli rahvatantsija.

Riko Kauge väga tubli õpilane ja eeskujuliku käitumisega noormees. Esindanud kooli sel õppeaastal matemaatika ja nuputa võistlusel. Tubli sportlane ja väga hea jalgpallur.

Rakvere Waldorfkooli 7. klassis:

Piibe-Liis Pruler on nutikas ja laia silmaringiga. Huvitub astronoomiast, ajaloo ja paljust muust. Tal on palju ideid ja ta on kaastundlik sõber.

Katriin Kapstas – lahtise peaga ja kohusetundlik neiu. Teda paelub käsitöö, kunst ja kõik muu. Ta on hea sõber ja tema peale saab alati kindel olla.

Rakvere Vabaduse kooli 7. klassides:

Ellen Anette Alak on hea ja väga hea õppeedukuse ning eeskujuliku käitumisega sõbralik ja tore klassikaaslane. Ratsutab väga hästi.

Luna-Mai Klettenberg on ettevõtlik õpilane, osaleb õpilasesinduse töös ning kooli näitetrupi tegemistes. Meeldib esineda. Oskab hästi saksa keelt. On hea ja väga hea õppeedukuse ning eeskujuliku käitumisega.

Sofia Dreifeldt on aasta jooksul kõige enam oma õppeedukust tõstnud. Ta on meeldiva käitumisega, vaikne ning rõõmsameelne neiu. Tal on hästi arenenud loov mõtlemine, huvitavad mõtted ning vahvad ideed.

Oskar Tamm on ülitore ja armas noormees. Lisaks veel hästikasvatatud ja kohusetundlik. Valmis alati esinema ja klassi eest väljas olema.

Hea ja väga hea õppeedukusega.

Sõmeru põhikooli 8. klassis:

Melinda Holm – väga kohusetundlik ja õpihimuline. Sõbraliku ja tasakaaluka oleku tõttu on ta hinnatud kaaslane oma sõprade hulgas. Rühmatöös oskab teisi kaasata ning tegevust suunata. Maakondlikul kodunduse olümpiaadil saavutas 2. koha. Osales Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostöö projektis ning on kooli õpilasesinduse asepresident ja Rakvere valla noortevolikogu liige.

Agnes Hõõvelson on sõbralik ja abivalmis õpilane, kes on õppinud kõik aastad ainult viitele. Ta on heaks eeskujuks, hoolib klassikaaslaste käekäigust ning vajadusel abistab õppimisel. Osaleb edukalt etluskonkurssidel ja enamusel aineolümpiaadidel saavutades alati kohti esimeste nelja hulgas. Käsitöö olümpiaadil saavutas 2. koha. Osales Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostöö projektis. On kooli õpilasesinduse president ja Rakvere valla noortevolikogu liige.

Mary-Liis Luik on seni lõpetanud kõik klassid viitega. Osales edukalt emakeele ja keemia olümpiaadil. Ta on väga meeldiva käitumisega, vaikne ja viisakas tüdruk, kes täidab kõiki ülesandeid kohusetundlikult.

Robin Sirgmets õpib neljadele ja viitele. On abivalmis, usaldusväärne ning väga hea klassikaaslane. Ta on edukalt esinenud etluskonkurssidel. On väga tubli jalgpallur ja jalgpalli-kohtunik.

Elina Suhhareva on tubli, aktiivne eeskujuliku käitumisega tüdruk, kes õpib neljadele ja viitele. Osales keemia olümpiaadil. Ta on rõõmsameelne ja aktiivne suhtleja, töökas ja arukas.

Renek Veerits on kohusetundlik ja tubli poiss, kes õpib neljadele ja viitele. Ta on väga abivalmis ja sõbralik kaaslane, algatusvõimeline ja toimekas õpilane. Osales väga edukalt kõikide reaalinete olümpiaadidel, saavutades keemias 1. koha. Tegeleb kitarrimängu õppimisega.

Lasila põhikooli 8. klassis:

Kadri Põldoja on loomu poolest rahulik. Teostab oma ideid innukalt ja korrektset. Vajadusel oskab teha ka veidi kurjemat häält, et kord uuesti majja lüüa. Ta on sõnapidaja. Kadri on välja kujunenud oma kindel nägemus asjadest, temas on piisavalt

sihikindlust ning temale saab alati loota. On aktiivne õpilasesinduse liige, kelle sõnal on kaalu. Kaasõpilaste sõnul on ta vastutustundlik, julge, aktiivne, asjalik ning abivalmis. Ta on hea loogilise mõtlemise ja osavate kätega neiu. Oma pühendumusega on klassikaaslastele suureks eeskujuks. Raamatud on tal loetud juba enne tähtaega. Sellel õppeaastal esindas kooli maakondlikel kodundus- ja kirjandivõistlusel.

Merili Kurvits on tore ja meeldiv neiu, abivalmis ja lahke, positiivse mõtlemisega, usaldusväärne ja empaatiline. Väljakutseid ületab selgete sihtidega. Teab, et õnn ei seisne selles, et saame, mida tahame, vaid selles, et oskame hinnata seda, mis meil on. Väga hea sõbranna, kellega saab palju nalja. Kaasõpilaste sõnul on ta kõikidega väga sõbralik. Ta on avatud, abivalmis, vastutulelik ning asjalik. Sõbranna mõjutusel hakkas käima ratsutama ning on nüüdseks saavutanud selles võistlustel häid tulemusi.

Uhtna põhikooli 8. klassis:

Annabel Holm on kohusetundlik ja püüdlik õpilane, kes lisaks õppimisele jõuab tegeleda veel ka hobustega ja ratsutamas käia.

Rakvere põhikooli 8. klassis:

Märten Mäekivi on eeskujuliku käitumisega noormees, kelle õpitulemused on head ja väga head. Ta on esindanud kooli mitmetel maakondlikel olümpiaadidel ning on saavutanud häid tulemusi males.

Rakvere eragümnaasiumi 8. klassis:

Indrek Kurg on tasakaaluka ja rahuliku loomuga noormees, viisakas ning abivalmis. Ta on motiveeritud õpilane, pingutab paremate õpitulemuste nimel ning tegeleb aktiivselt spordiga.

Lisandra Teearu on aktiivne ja motiveeritud õppiija. Esindab meeleldi klassi ja kooli erinevatel ainealastel ja muudel üritustel. Tema peale saab alati loota.

Rakvere Waldorfkooli 8. klassis:

Trevor Roderick Kasmets osaleb kõiges tähelepanu ja hoolega ja pühendub oma ettevõtmistele. Ta on meeldiva rahuliku käitumisega, tervislik ja sportlik. Vabal ajal mängib

klaverit ja laulab. Sel kevadel kirjutas ta ise laulu. Tema eriline võime on julge ja optimistlik pealehakkamine igas olukorras.

Kusti Mihkel Priks on tähelepanelik ja hea naljasoonega. Tal jätkub huvi kõige vastu, mis maailmas toimub. Sel kevadel ehitas ta isa juhendamisel valmis suure puidust laua. Tööd saavad tema käes kiiresti valmis. Ajaviiteks naudib noormees joonistamist ja pillimängu. Tema eriline võime ongi kiirus - andekas spordipoiss, teeb kergejõustikku ja sõidab jalgratast.

Berit Roosimägi on koolis tubli, tuleb igas aines hästi toime. Eriti särab ta keeltes. Rõõmus ja heatahtlik neiu, käitub kenasti. Tema eriline võime on lugude jutustamine. Sel kevadel valmis tal esimene oma raamat.

Sander Sard on rahulik ja muhe noormees. Tal jätkub tarkust ja tal jätkub ka mugavust. Ükski töö pole tema silmis väärt kiirustamist – kui juba alustada, siis võib selle rahulikult ja põhjalikult lõpetada. Nii ongi tema tööd alati suure hoolega ja ilusti tehtud. Talle meeldib nokitsemine, viimasel ajal üha rohkem 3D-moodelleerimine. Sel kevadel ehitas ta koos isaga valmis CNC-freespingi.

Rakvere Vabaduse kooli 8. klassis:

Sofia Holst on väga aktiivne kaasalööja klassi ja kooli üritustel, õpib hästi ja on sümpaatse käitumisega.

Sandra Rätsep on väga tubli ning aktiivne õpilane. Lisaks väga viisakas.

Sõmeru põhikooli 9. klassis:

Kedi Padonik on õppinud kogu kooliajal väga hästi. Ta on eeskujuliku käitumisega ja väga kohusetundlik õpilane. Tagasihoidliku loomuga neiu, kes osaleb koolis tütarlaste ansambelis ja tegeleb koolitöö kõrvalt tantsimisega.

Matthias Järvet õpib neljadele ja viitele. On kohusetundlik õpilane ning arutleb tundides aktiivselt kaasa. Aktiivse loomuga viisakas noormees.

Damiana Amelia Smirnova on hea õpilane, aktiivne abiline õpilasesinduse tegevustes ning osales Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostöö projektis. Ta on püüdlik, hoolas ning südamlis neiu. Ta armastab väga loomi ning tegeleb ratsutamisega.

Lisandra Murakas õpib neljadele ja viitele. On aktiivne õpilasesinduse lii-

ge ning tegutses Erasmus+ rahvusvahelises koolide koostöö projektis. Ta on kohusetundlik ning hoolas neiu, kellele väga meeldib tegeleda kunstiga ning tantsimisega.

Lisandra Timm on hea õpilane, eeskujuliku käitumisega kohusetundlik tüdruk. Ta on tagasihoidlik ning pühendunud õppimisele. Vabal ajal huvitub tantsimisest.

Uhtna põhikooli 9. klassis:

Gita-Kristina Kalla on neiu, keda iseloomustavad kõige ilmekamalt sõnad: korrektsus, täpsus, rahu-meelsus, tagasihoidlikkus, empaatiavõime. Üheksa kooliaasta jooksul on tema tunnistusel olnud ainult head ja väga head hinded. Ta on esindanud kooli ainealastel olümpiaadidel. Sügavamat huvi tunneb keemia vastu ja on esitanud sellealase loovtöö nii 6. kui ka 9. klassis. Eelmisel aastal läbis ta iseseisvalt Tartu Ülikooli juures põhikooliõpilastele mõeldud keemia täiendõppe ning on õpetajale abiks keemiakatsete ettevalmistamisel ja protokollide koostamisel.

Krislin Pähkel on asjalik ja arukas tüdruk, kes teab, mida tahab, julgeb oma arvamust välja öelda ja oma seisukohti kaitsta. Kuulub kooli õpilasesindusse ja on teist hooaega aktiivne Rakvere valla noortevolikogu liige. On olnud abiks nii kooli kui ka koolivälise ürituste korraldamisel, osaleb tüdrukute rahvatantsuringi töös ja laulab lastekooris. On meeldiva käitumisega ja tema õppetöö tulemused on olnud head.

Alan-Cristopher Muldman õppetöö tulemused ja käitumine on olnud õppeaastate lõikes head. Oskab iseseisvalt koolitöös tulevaid probleeme lahendada ning on meeldiv kooli- ja klassikaaslane.

Ricardo-Sven Lokman eeskujuliku käitumise ja täiskasvanuliku mõttemaailmaga 9. klassi noormees, kes armastab täpsust ja korda. Talle meeldib, kui asjad sujuvad plaanipäraselt ning on ka ise oma asjaajamistes korrektne. On valmis välja astuma endast nooremate kaitseks ja otsima abi olukorra lahendamiseks. Tunneb huvi ajaloo ja geograafia vastu. Suhtub lugupidavalt täiskasvanute korraldustesse ja nõudmistesse.

Rakvere realkooli 9. klassis:

Henri Halliksaar on hea õppeedukusega, aktiiv-

ne jalgpallur, kohusetundlik ja edasipüüdlik.

Teele Piirimäe on väga hea õppeedukusega, väga ettevõtlik ja loominguline, ühiskondlikult aktiivne.

Berit Raamat on hea õppeedukusega, asjalik noor neiu, kes tahab elus edasi jõuda.

Lisette Kivro on väga hea õppeedukusega kohusetundlik noor. On väga edasipüüdlik, seda nii spordis kui oma ettevõtmistes üldse.

Esben Stern on väga hea õppeedukusega, sõnaosav ja hea väljendusoskusega 21. sajandi noor. Sihid on paigas ja nende nimel oskab pingutada.

Tartu Hiie kooli 9. klassis:

Angelika Alferova on sõbralik, tagasihoidlik, viisakas, püüdlik, abivalmis tüdruk. Talle meeldib tegeleda väiksemate lastega, aitab ja suunab neid. Meeleldi teeb ta käsitööd. Ta väärrib tunnustust.

Rakvere eragümnaasiumi 9. klassis:

Mattias Antonov on ülimalt kohusetundlik, täpne ja võrdselt nutikas kõikides ainetes. Tema kohusetunde, ajaplaneerimise oskus ja teadmised on kõigile eeskujuks. Tema tulemused on suurepärased kõikides õppeainetes, kõik hinded on viied.

Rakvere Waldorfkooli 9. klassis:

Roosi-Mai Pruler õpib hästi. Mõnda ainesse ja õpetajasse suhtub ettevaatlikult. Tal on olemas oskused lahendada kõiki ülesandeid suurepäraselt. Mõnikord arvab ta ise, et lahendus võtab liiga kaua aega ja on tüütu. Siis lükkab ta ülesande lahendamise kaugele tulevikku ja lõpuks hakkab see ülesanne teda kummitama ja tundub vastik, olgugi et lõpuks lahendab selle suurepärasele hindele.

Tunnustusüritusel esines kontserdiga artist M Els, kes üldsusele on tuntud läbi selliste saadete kui „Eesti otsib superstaari“ ja „Eesti laul“.

Õhtut jäid lõpetama buffee laud ja meeldivad vestlused sõprade ja tuttavatega.

Õnn on mõtlemises. Selles, kuidas te asjadele vaatate. Tuleb harjutada nägema asjade paremat poolt, isegi kui õnn ei ole alati teie poolel. Positiivsed mõtted! H. O. Dormann.

Häid, edasiviivaid ja positiivseid mõtteid teile suvesse kaasa!

XIII noorte laulu- ja tantsupeost saavad osa ka meie lapsed

ANNIKA AASA
ELINA PERI
MERJE KALLIP

Pikk ja aeganõudev laulu- ja tantsupeo maakondlike voorude etapid on läbi ja pääs peole välja kuulutatud. Tallinna lauluväljak ootab Lasila-Uhtna-Vasta põhikoolide mudilaskoori ja lastekoori. Staadionimuru aga Sõmeru põhikooli 5.–8. klassi võimlemisrühma.

Uhtna kooli muusikaõpetaja Elina Peri kommenteeris „lauupeopäasmeid“ nii: „Selle suve üheks tähtsündmuseks on kindlasti XIII noorte laulu- ja tantsupidu „Püha on maa“. Meie liitkoorides laulavad ka Vasta kooli õpilased. Peaks valmistumine oli üsna pingeline, sest lastekoor pidi aastaga selgeks saama 14 mitmehäälsel laulu ja mudilaskoor viis 2–3-häälsel laulu. Uskumatu, et me seda suutsime, sest kooritunde on nädalas ainult üks. Lisaks tegime ka mitmeid laululaagreid.

Ettelaulmisel andsid lapsed endast parima ja olime kohe enam-vähem kindlad, et peopäasmed on lunastatud. Aga kui maikuus saabusid kirjad selle kohta, et oleme mõlema kooriga peole oodatud, oli ikka väga uhke tunne! Meie laululapsed on väga tublid ja motiveeritud! Suur tänu neile! Suur tänu ka peredele, kes laste lauluhuvi toetavad! Kohtumiseni Tallinnas laulukaare all!”

XIII noorte laulu- ja tantsupidu toimub 30. juunist 2. juulini Tallinnas. Tantsupeo etendus „Sillad“ 30. juunil ja 1. juulil, rahvamuusikapidu „Päriselt“ 1. juulil. Rongkäik ja laulupidu pealkirjaga „Püha on maa“ toimub 2. juulil. XIII noorte laulupeo kunstiline juht on Pärt Uusberg ning XIII noorte tantsupeo pealavastaja Agne Kurrikoff-Herman. Rahvamuusikapeo üldjuht on Juhan Uppin.

Nauditavat esinemist teile! Koostöös noortepeo korraldajatega kutsuti koori- ja tantsurahvast „Teeme ära“ talgupäeva raames külvama

Laulupeolised rajasid lillepeenra.

FOTO: MERLE KALLIP

lilleseemneid ja looma niidulille lapikesi oma koolide ümbrusesse. Ühised talgud elurikkuse loomiseks annavad mõnusa koostegemise tunde, mis kandub edasi ka noortepeole. Võtsime projektist osa ja saime korraldajatelt

pakikese seemneid. Uhtna kooli ette sai kaevatud lillepeenrad ja laulupeolapsed külvasid seemned mulda. Loodame, et lilled laulupeo ajaks õitsemise hakkavad ja saame laulupeopäeval pärjad pähe.

Liiklus algas vankritega ...

MONIKA GUSTAVSON
õppealajuhataja

Maanteeamet pakub lasteaedadele projektikoostööd liikluskasvatuse õppevahendi „Liiklusvanker“ soetamiseks. Selle abil saab lastele tutvustada olulisi liiklusmärke, luua mänguks erinevaid liiklussituatsioone, kus saab harjutada käitumist tänaval, tee ületamist nii fooritulede järgi kui ülekäigurajal, jalgrataga sõitmist ning muud vajalikku liikluses toimetulekuks.

Lasteaia õppekavas on liikluskasvatusel olnud alati kindel koht. See on vajalik, et õiged käitumisharjumused liikluses, reeglitest kinnipidamine ja mõistlik ohutunne kujuneks juba lapseas.

Kuna väiksed lapsed omandavad teadmisi ja õpivad praktilisi oskusi mängu kau-

Liiklusvankri üleandmine Uhtna lasteaias.

FOTO: ANNIKA AASA

Lisaks sõideti virtuaalsel Tartu Rattarallil.

FOTO: KÜLLI HALLIK-VILU

du, siis ka liikluskasvatuse teemade käsitlemisel on abiks sobivad õppevahendid mänguks. Nendega saab õpetaja kujundada huvitava mängulise keskkonna. Liiklusvankri komplekti kuulub põneva kujundusega vanker, milles on liiklusmärgid, teisaldatav Sebra, valgusfoor, tähiskoonused jm. Nüüd on niisugused liiklusvankrid ka Sõmeru ja Uhtna lasteaedadel. Selle kõige valmimisele aitasid kaasa Sõmeru põhikooli õpetaja Toivo Reinsoo ja Uhtna põhikooli õpetaja Veiko Pärnak koos oma tublide õpilastega. Liiklusvankrid valmisid õpilaste käsitöötundide raames.

Palju tänu suure hoolega valmistatud ilusate vankrite ja lisavahendite eest!

Täname ka Transpordiameti ohutuse ja ennetustöö eksperti Diana Okast heade soovitude eest!

Liiklusvankri üleandmine Sõmeru lasteaias.

FOTO: URMAS KARRIK

Ja Uhtna Tähetäpsid tegid ära.

FOTO: PIIA ALLVEE

Lasilas tähistati Ukraina rahvarõivaste päeva

18. mail oli Ukraina rahvarõivaste päev ja tähtsat päeva peab ju kuidagi tähistama. Sel puhul ühendasime keeleõppe ja kokanduse tunnid ning sõitsime Rakvere ametikooli kutsevaliku õppijatega taaskord Lasila põhikooli kaheksandale klassile külla.

KRISTINA PORGASAAR
ukrainlaste
eesti keele õpetaja
Rakvere ametikoolis

Kokati himuga

Kohtumist oodati väga ning kaheksandikud olid õppekõrgis laua taga valmis juba kümme minutit enne tunni algust.

Pidulikuks päevaks olid Ukraina õppijad valinud kaks lihtsat rahvuslikku rooga, mille valmistamiseks ei kulu nagu Ukraina toitumise puhul tavalised 3–5 tundi, vaid saab pooleteise tunniga ühele poole. Nii jäi aega ka toidu maitsmiseks. Kohal oli 11 last – 4 Ukrainast ja 7 Eestist. Moodustati kaks gruppi. Ühed pidid tegema soolaseid tatra-hakkliha kotlette ja teised magusaid küpsiseid – Verguny. Kuigi nimi on meile võõrapärane, selgus, et tegemist pole sugugi mitte uue ja võõra asjaga, vaid nagu ikka, leidsime üles hästi unustatud vana maiuse. Nimelt on need ka Eestis tuntud, kuid neid mäletab pigem vanem põlvkond ja neil on väga omapärane nimi – seakõrvad.

Kuna kõik olid indu ja hakkamist täis ning ukrainlased olid eesti keele tunnisi retseptid ette valmistanud ja toidu valmistamise juhendamist harjutanud, said nad nüüd seda proovida.

Tunnid omakeskis

Täiesti uudse lahendusena toimus tund ilma õpetajateta. Õpilased said harjutada nii grupitööd kui organiseerimist. Kõik toimetasid üksmeelselt, ülesanded said jagatud ning kõigil oli midagi teha.

Paar korda sai ikka klassi kiigatud ka, selleks, et pilte teha ja aidata taignarulli otsida. Aga muidu möödusid kaks tundi õpilastel vaid omakeskis. Ukraina lapsed pidid toime tulema aasta jooksul omandatud eesti keelega, Eesti lapsed jälle kolme aasta jooksul vene keele tunnisi õpituga. Kuna õpetajaid polnud vigu parandamas ega aitas ka toiduste kätega ei taha keegi oma nutitelefoni näppida või Google translatelt abi paluda, saadi hakkama sellega, mis oli õpitust meelde jäänud. Abiks ka kehakeel ja käed-jalad ning nii need kaks rooga pooleteise tunniga valmis saidki.

Keeleõppe puhul pole perfektne grammatika oskus sugugi mitte kõige tähtsam, palju olulisem on omandatu kasutamine selleks, et ennast arusaadavaks teha ning teisest inimesest aru saada. Ühise eesmärgi nimel on seda omaealistega kõige parem harjutada, kuna eesmärk on sel hetkel üle kõige muu ning soov vastaspoolt mõista kõige suurem ja sellisel moel avaneski lastel nüüd suurepärane võimalus oma oskused üle vaadata.

Õpilaste arvates oli õpetajata tund uudne ning väga põnev, sai ise ennast mitmeski asjas proovile panna – keeleoskuses, suhtlemises, juhendamises, toiduvalmistamises, iseseisvuses, aga ka empaatias ja teise inimese mõistmises. Vahetund ei tulnud küll kellelegi meelde ning ära mindi ka hiljem, oleks kauemakski jäädud, kui poleks pidanud koolibussi peale kiirustama.

Õpilased nn seakõrvu valmistamas.

FOTO: KRISTINA PORGASAAR

Teeme Ära talgupäev Lasilas

Möeldud ja tehtud! Võtsime ette külaplatsi korrastuse Lasilas. Vedasime mine-ma vana risu lõkkeplatsilt ja seadsime tuleaseme ümber uued kivid. Oli vahva päev täis tööd, muhedaid nalju ja kohtumisrõõmu. Tublid mehed näitasid musklirammu ja töid kohale ka Mikkor Saekoja poolt külale kingitud pingid.

Agrimet OÜ aitas kopa ja traktoriga sodi ära viia. Armas Kristel küpsetas üleküla Tosca ja süüa sai ka talgusuppi.

Oma tööriistavarudest otsis parimad labidad-rehad välja Kodukamber OÜ. Inimesi tuli kokku koguni 44.

Jäime päevaga väga rahule! Suur aitäh kõikidele usinatele talgulistele ja sponsoritele!

KRISTINA SEEMA, talgujuht

FOTOD: KRISTINA SEEMA

RAAMATU-UUDISED

Jaana Ant Lepna raamatukogust soovitab

Annette Leppe „AED ILMA KASTMATA: 44 KUIVUST TALUVAT TAIME NUTIKALT LOODUD AIAS“

Soovid, et sa ei peaks kuumi suvepäevi mööda saatma aeda kastes ja tahad muuta oma aia jätkusuutlikumaks? See raamat juhatab sind kuivust trotsivasse aeda. Siit leiad 44 puud-põõsast, vastupidavat püsikut, kõrrelit, poti- ja ronitaimi, millest saavad kasu ka teised aiaasukad ning hulga nutikaid soovitusi ja õpetusi alates vihmaveetiigi ja lõpetades rohekate rajamisega. Autor õpetab ka lihtsaid võtteid, kuidas ilmastikukahjude, haiguste ja kahjuritega paremini toime tulla.

Lisaks kordab autor üle põhitõed: kuidas toimib looduslik veeringlus, kuidas hoolitseda mulla eest ning kuidas rajada piirkonnale sobiv ja loodusvarasid säästev aed. Kas teadsid näiteks, et oskuslikult multšides on võimalik palju kastmisvett kokku hoida? Ja nii muuseas saad luua palju meeldivama mikrokliima

Annette Leppe on vabakutseline aiakujundaja, tunnustatud fotograaf ja aiaraamatute autor.

Anna-Kaisa Oidermaa, Peaasi.ee tegevjuht, kliiniline psühholoog „KRIIS – MIS SIIS?!“

„Kriis – mis siis?!“ pakub vastuseid noorte inimeste küsimustele, kuidas isiklikus elus toimivate kriiside ja vaimse tervise väljakutsetega toime tulla

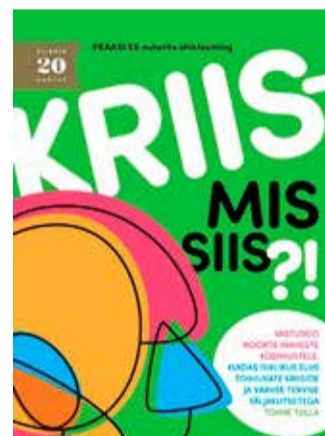
Kuidas enda emotsioonidega hakkama saada? Eesti hinnatuimad vaimse tervise eksperdid ja psühholoogid on välja andnud värske praktilise käsiraamatu, mis aitab nii vanematel, õpetajatel kui ka noortel endil depressiooni ja muremõtetega võidelda. See on hea raamat noortele, aga ka täiskasvanutele, kes soovivad noorte teemadega kursis olla.

Viimased aastad on näidanud, et kriisid on elu osa. Olgu need siis suured ülemaailmsed või väga isiklikud vaimse tervise väljakutsed, kus on vaja midagi muuta ja teist meele mõtlema või tegema hakata. Mis siis, kui kriis ongi osa meie elust?! Pole hullu, meil on võimalik õppida nii enda kui teiste kogemustest ning sellega hakkama saada.

Raamatusse „Kriis – mis siis?!“ on kokku kogutud noorte vaimse tervise raskustega seotud küsimused koroonaaastatel, millele vastasid vaimse tervise valdkonna eksperdid, koolipsühholoogid ja teadlased: Ailen Suurtee, Anna Nõmmik, Auli Andersalu-Targo, Elina Kivinukk, Ere Vasli, Gea Ashilevi, Grete Arro, Jaan Aru, Kairi Kull, Tuuli Junolainen ja Anna-Kaisa Oidermaa.

Oluline on mees pidada, et iga kriis on ajutine ja abi küsimine ei ole häbiasi, vaid tugevuse märk. See näitab, et väärtustame oma elu ja tervist.

Head lugemist!

MAAKAITSEPÄEV
23. juuni 2023
Sõmerul

- Kell 11.00 Pargade asetamine Eesti vabaduse eest langenuile Rägavere ausamba juures
- Kell 11.00 Maakaitsepäeva avamine Sõmeru keskusehoone juures
- Kell 11.00 Avatud Sõmeru Loodus- ja Tehnikamaja mobiilne töötuba kuni 14.00 tutvumiseks
- Kell 11.10 Naisrahvatantsurühm Sõmeru Sõsarad, seniortantsurühm Kanarbiku Õied
- Kell 11.30 Uhtna Naiskoor ja lastekoor, naisrahvatantsurühm Tantsumaias
- Kell 12.00 Politsei- ja Piirivalveameti koerte demonstratsioon esinemine
- Kell 12.30 Viru Maleva näidislahing
- Kell 12.40 Rakvere Segakoor Viroonia
- Kell 13.00 Uhtna Mandoliiniorkester
- Kell 14.00 Võidutule saabumine ja lähetamine valdadesse

* relva ja tehnikanäitus * demoesitlused * sõdurisupp * näidislahing * põnevad töötoad
* Rakvere valla taidlejate kontsert, kaasa teeb Rakvere Segakoor Viroonia
* avatud Loodus- ja Tehnikamaja mobiilne õpikoda * politseikoerte näidistreening

Vanusepiirangud jalgratta, pisimopeediga ja kergliikuriga sõitmisel

Jalgratturi või kergliikurijuhi vanus	Õuealal, kõnniteel, jalgteel, jalgratta- ja jalgteel, jalgrattateel sõitmine	Iseseisvalt sõiduteel või jalgrattarajal sõitmine
Alla 8-aastane juht	LUBATUD Soovitatavalt täiskasvanu järelevalve all.	KEELATUD Ei ole lubatud ka täiskasvanud juhi saatel.
8-9-aastane jalgratta juhtimisõigusega juht	LUBATUD Soovitatavalt täiskasvanu järelevalve all.	KEELATUD Lubatud vaid täiskasvanud juhi saatel.
10-15-aastane jalgratta juhtimisõigusega juht	LUBATUD (vt erandid)	LUBATUD, piiranguid ei ole.
10-15-aastane jalgratta juhtimisõigusega juht	LUBATUD (vt erandid) Soovitatavalt täiskasvanu järelevalve all.	KEELATUD Lubatud vaid täiskasvanud juhi saatel.
Vähemalt 16-aastane juht	LUBATUD va üldjuhul kõnnitee ja jalgteel.	LUBATUD, piiranguid ei ole.

FOTOD: SIIRI SAARMETS

Valla eakad said kokku

REELIKA KIRSIPUU
kultuuritöötaja

22. mail kohtusid Sõmeru keskusehoones kaks vahvat Rakvere valla eakate- ja erivajadustega inimeste gruppi. Kui kokku saadakse

siis kõlab laul, naer ja loomulikult ei puudu ka tants. Elurõõmu ja teotahet täis inimesed näitasid taaskord, et vanus on vaid number passis. Jagati rõõme ja muresid,

tänati valda ning tunnustati valla töötajaid eakate märkamise ja igakülse abi eest. Kõlas kaunis muusika Teno Kongi esituses, mis viis ilusale mõtterrännakule. Oma-

parvelinnud laulsid kauneid laule koos kohalolijatega. Sõnavõttudest ja vestlustest jäi kõlama üks ja oluline mõte, saada ikka kokku ning olla aktiivsed.

Muusika, naer ja tants on meie rahvale olnud oluliseks abiks läbi sajandite, ka nüüd leiame sellest jõudu ning positiivsust.

Fookuses on vaimse tervise probleemide ennetamine

SIRLI KAPPER
VIROLi rahvatervise spetsialist

Lääne-Virumaa ennetustegevuse strateegia peamine fookus on otsustatud järgnevat 12 aastaks suunata elanikkonna vaimse tervise probleemide ennetamisele.

Lääne-Virumaa tervise ja heaolu arengukavas tuuakse esile maakonna ennetustegevuse olulised väljakutsed, millega järgnevatel aastatel valdkonna arengu planeerimisel arvestada. Selleks, et pikendada maakonna elanike oodatavat ja tervena elatud eluiga, on oluline keskenduda südame-veeresoonkonna haigustest, vigastustest (sh enesetapud) ning erinevate kasvivate väljakujunemisest põhjustatud enneaegse

suremuse vähendamisele. Nimetatud haigestumiste olulisteks mõjuteguriteks on elanikkonna ülekaal ja järjest suurenevad vaimse tervise probleemid.

Tervise ja heaolu arengukava on strateegiline arengudokument, millega selgitatakse maakonna elanike tervise olukord ning seda mõjutavad tegurid. Tervise ja heaolu arengukava abil seatakse maakonna rahvatervise valdkonna väljakutsed ning fookus.

Selleks, et ennetustegevus oleks rajatud kindlatele alustele on Lääne-Virumaa tervise ja heaolu arengukava koostamise käigus kaardistatud maakonna elanikkonna vaimset tervist kirjeldavad riski- ja kaitsetegurid. Tegurid on jaotatud kolme omavahel tihedas vastastikkuses seoses olevasse tunnusrühma: individuaalsed, sotsiaalmajanduslikud

ja ühiskondlikud tegurid. Tunnusrühmi omakorda kirjeldatakse läbi mõõdetavate indikaatorite, mis võivad olla tervise probleemi ilmnenemise riski- või kaitseteguriteks. Riskitegurid ennustavad mingit tagajärge ja on selle tagajärjega tõenäoliselt põhjuslikult seotud. Kaitsetegurid on omadused, tänu millele leiavad negatiivsed tagajärjed aset väiksema tõenäosusega või mis aitavad leevendada riskitegurite negatiivset mõju.

Tervist toetavad valikud vähendavad nii inimese enda kui tema lähedaste riskikäitumist ning aitavad kujundada tervislikku elustiili ja tervislikke harjumusi.

Tervise ja heaolu arengukava koostamise eesmärkideks on suurendada elanikkonna heaolu ja elukvaliteeti parema tervise kaudu ning juhtida

tähelepanu maakonnas ja kohalikes omavalitsustes tehtavate otsuste mõjule elanike tervisele ja heaolule. Arengukava on tervise edendamise ning riskikäitumise ennetamise tegevuskava koostamise alus.

Elanike tervises muutuste saavutamiseks on Lääne-Virumaal sõnastatud rahvatervise visioon ja strateegilised eesmärgid.

RAHVATERVISE VISIOON 2035

Lääne-Virumaa elanikkond on võimalikult terve kogu elukaare vältel. Virumaalaste tervis ja heaolu on toetatud järjepideva teadlikkuse tõstmise ja sihipärase tegevuse kaudu.

TERVISE JA HEAOLU STRATEEGILINE PEAESMÄRK

Lääne-Virumaa inimeste keskmine oodatav eluiga kasvab 2035. aastaks meestel 78 ja naistel 84

eluaastani ning keskmine tervena elatud aastate arv kasvab meestel 62 ja naistel 63 eluaastani.

TERVISE JA HEAOLU STRATEEGILISED ALAEESMÄRGID

Aastaks 2035 on Lääne-Viru maakonna elanikkonna vaimse tervise edendamiseks:

- loodud ja rakendatud süsteemne vanemaharidus, mis tugineb kaasatusel ja koostööl;
- loodud ja rakendatakse integreeritud tugiteenuste koostöö mudelit: 2030. aastaks oskavad koostöövõrgustiku liikmed märgata ja rakendada õigeaegselt ennetavaid ja tagajärge leevendavaid meetmeid;
- loodud tingimused, et Lääne-Virumaa elanikul oleks võimalus osaleda endale sobivas huvi- ja vabaaajategevuses;

• märgatud abivajajat, kes saab mõistliku aja jooksul professionaalset abi;

• loodud elanikele kättesaadav füüsilist tervist toetav keskkond (taristu; terviseedenduse toetused elanikele).

Alates 2018. aastast on maakonna või piirkonna tervise- ja heoluprofiili koostamine Rahvatervise seaduse § 10 kohaselt kohalike omavalitsuste ühiselt täidetav kohustuslik ülesanne. Kohalike omavalitsuste tervise- ja heoluprofiili koostamine pole seaduse järgi kohustuslik, samas väga soovitatav, et kohalikus omavalitsuses eesmärgipäraselt ja tõhusalt elanike tervise ja heaolu edendamisega tegeleda.

Lääne-Virumaa tervise ja heaolu arengukavavaga 2023-2035 saab tutvuda Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu kodulehel.

Hooldekodu koha rahastamine alates 01.07.2023

Hooldereformi infoleht

Vananeme oma kodus, aga vahel ka hooldekodus. Hooldekodukoha eest tasumine on seni jäänud liiga palju perede kanda. **Alates 1. juulist 2023 hakkab riik osalema hooldekodu kohatasu maksimisel.**

Inimeste osalus hooldekodukoha eest tasumisel väheneb. Riik katab edaspidi hooldekodude osa, milleks on hooldekodu hoolduspersonalikulud. Inimese omaosaluseks jääb ülejäänud majutus ja toitlustus hooldekodus ja muud isiklike vajadustega seotud kulud.

Omavalitsus aitab tasuda ka väiksema sissetulekuga inimese omaosalust. Kui inimese sissetulek on keskmisest vanaduspensionist madalam (2023. aastal alla 636 euro), hüvitab omavalitsus puudujääva osa kuni inimese sissetuleku ja keskmise vanaduspensionini vaheni.

Sobiva hooldekodu saab inimene ise valida. Kohatasud on hooldekodudes erinevad ja omavalitsusel võib olla hooldekodude tasumisele seadud piirmäär. Piirmäär ei ole takistuseks hooldekodukoha leidmisel, kuid võib olla ebapiisav kõigis hooldekodudes hoolduskulude katmiseks ja tuleb arvestada täiendava tasumisega. Omavalitsuse piirmäärad ja hooldekodude kohatasu koos hoolduskulude suurusega on peagi leitavad asutuste kodulehtedel.

Hoolduskulude tasumise otsustab elukohajärgne kohalik omavalitsus. Näiteks kui elukoht on registreeritud Tallinnas, aga soovite minna või juba olete teenusel Saaremaa hooldekodus, siis teenust hakkab rahastama Tallinna linn. Sotsiaaltöötaja hindab hooldusvajadust ja võib pakkuda hooldekodus hooldamise asemel kodus elamist toetavaid teenuseid. Ise kõik kulutused kattes võib edaspidi sobivasse hooldekodusse minna. Soovitav on registreeritud elukohaandmeid üle kontrollida kas lähimas kohalikus omavalitsuses või e-rahvastikuregistris.

Mida teha, kui elan hetkel oma kodus, kuid vajad hooldekodu kohta?

Kui sa elad oma kodus ja vajad ööpäevaringset üldhooldusteenust, siis tuleb sul pöörduda registreeritud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötaja poole, kes hindab, millist abi sa vajad. Otsus tehakse 10 tööpäeva jooksul taotluse esitamisel ja edastatakse sulle kirjalikult.

Mida teha, kui elan hetkel hooldekodus?

Kui sa juba elad hooldekodus, võtab kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötaja ise sinuga ühendust. Sotsiaaltöötaja selgitab välja sinu hooldusvajaduse, kui seda pole juba varasemalt tehtud. Kui hindamine kinnitab, et vajad ööpäevaringset üldhooldusteenust, hakkab omavalitsus sinu kohatasu maksimise osalema alates 1. juulist 2023. Kui sotsiaaltöötaja ei ole sinuga hiljemalt juunikuuks ühendust võtnud, siis anna ise endast omavalitsusele märku.

Kui sa leiad, et omavalitsus ei teinud sinu suhtes õige otsuse, on sul õigus taotleda otsuse ümber vaatamist, esitades samale omavalitsusele vaide.

Vaata ka: www.sm.ee/hooldereform

Muredele on lahendused

Rakvere vald pakub läbi vaimse tervise toetusmeetme võimalust pöörduda tasuta mänguteraapiasse, paariteraapiasse ning nõustaja vastuvõtule.

Rakvere valla täisealiste isikutele võimaldatakse kuni 3 seansi tasuta ning alaealistele vastavalt vajadusele.

Täpsema info saamiseks ning aja broneerimiseks palume võtta ühendust ennetustööspetsialisti Eneli Baumanniga, kontakttelefon 5190 3010, e-post eneli.baumann@rakverevald.ee

Mänguteraapia aitab lapsel läbi mängu tulla toime erinevate mõtete ja tunnetega, leida lahendusi, leppida muutustega ning ennetada probleeme.

Mänguteraapiat poole võiks pöörduda, kui laps on läbi elanud tõsise kriisi või muutuse, kogunud vägivalda (füüsiline ja emotsionaalne), on kartlik, ärev, rahutu, vihane, kurb ning ei oska väljendada oma tundeid (käitub agressiivselt).

Paariteraapia on mõeldud kõigile suhtes olevatele isikutele, kes kogevad oma elus raskusi ning soovivad konflikte lahendada. Paariteraapiasse võivad pöörduda elukaaslased, abikaasad, lapsevanem-laps, õde-vend, kolleegid jne.

Nõustaja vastuvõtule võib pöörduda, kui tunned, et soovid kellegagi oma mõtteid ja muresid jagada. Nõustamise eesmärgiks on tõsta inimese üldist heaolu tunnet, lahendada konflikte ning leida sobiv suund elus. Nõustamisel saab inimene ise otsustada, millest ta rääkida soovib ning mis on see mure, millele ta lahendust otsida soovib.

Kuidas joogivesi puhtana hoida?

Ohutu joogi- ja tarbevee kindlustamiseks vajab kaev reguleeritud hooldust. Majaomanik, kelle kodu ei ole ühise veevõrgiga ühendatud, saab oma joogivee kvaliteedi tagamiseks ka ise palju teha, kirjutavad Keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialistid Toomas Padjus ja Kätlin Juuram.

Maa pinnast 71% katab vesi, millest vaid 1% on kõlblik joomiseks, toidu valmistamiseks või pesemiseks või kasutamiseks põllumajanduses. Eestis ei ole joogivee kvaliteedi probleem seni veel väga palju muret tekitanud. Muidugi on ka meil piirkondi, kus tuleb põhja- või pinnaveet enne tarbimist töödelda, et selle kvaliteet paraneks.

Kodudes kasutatakse tarbevee saamiseks laialdaselt salvkaeve, mille kohta võib öelda ka šahtkaev või raketega kaev. Salvkaevu abil saab tarbida maapinnalähedase põhjaveekihi vett.

Suve hakul on asjakohane üle vaadata majapidamist veega varustav salvkaev ja selle lähiümborus (hooldusala 10 meetri raadiuses). Hooldusalal ei tohi olla vee kvaliteeti ohustavaid objekte/ehitisi või aineid nagu kemikaalid, väetised, naftasaadused, laudaheitmed jne.

Vaata salvkaev seestpoolt üle. Kui märkad midagi iseäralikku võrreldes eelmise ülevaatusena, siis proovi selgusele jõuda, millega võib olla tegu. Iga paari-kolme aasta tagant on hea tava vee kvaliteeti üle kontrollida – võtta veeproov ja see uuringuteks laborisse viia.

Regulaarne hooldus on vajalik, et kindlustada en-

dale ja oma perele ohutu joogi- ja tarbevesi.

Kui uus kaev on saanud valmis ja vesi majas, ununeb tihti ja pikaks ajaks, kust see vesi majja tuleb. Mõne aja pärast võib tunduda, et vesi pole enam nii hea kui ta seda kaevu rajamise järgselt oli. Mis siis lahti on?

„Keskkonnaametnikud on päris tihti tunnistajaks asjaolule, et üsna paljud salvkaevud on halvas seisukorras. Lähemal vaatlusel ja ülevaatusel selguvad tüüpilisemad probleemid: kaevurakke on murenenud, vuukidest lekib pinnaseosakesi, raketel on kahjustused külmakergetest. Põhjus võib olla ka selles, et veekindel pinnasekiht ülemise kaevurakke ümber puudub või on ebapiisav, kaevu satub sadevesi veetrassi kaevise kaudu või pinnavesi voolab otse kaevu suudme ja kaane ebatiheduste tõttu,“ selgitas Keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialist Toomas Padjus. Lisaks selgub veel, et kaevu puhastamisega pole tegeletud või et kaev on madal ja jääb aeg-ajalt hoopis kuivaks.

Mida saab teha oma jõududega?

- Tihenda vuugid ja praod. Kasuta tsementmörti ja tihendussegusid, mis sobivad kokkupuuteks joogiveega.
- Hoia kaevu ümbrus võsast ja umbrohest puhas.
- Kui maapind kaevu ümber on vajunud, uuri kaevuraket ümbritseva saviluku olukorda ja vajadusel paranda seda. Taasta maapinna kalle, et vältida pinnavee voolu kaevu suunas.
- Korrasta kaevu kaas ja luuk.

• Vaata üle torustik kaevu ja torustiku läbiviigud kaevurakkest.

Kui kaev ei anna soovitud koguses vett või kui on selgunud, et kaevuvesi on kasutuskõlbmatu, tuleb kasutada spetsialistide abi (viiteid kaevumeistritele võib leida Internetist).

Pöördu pigem asjatundja poole, kui vajalik on:

- kaevu sügavamaks tegemine;
- kaevu põhjas oleva tihenenud filterliivakihi väljavahetamine;
- rakete vuukide tihendamise;
- kogu kaevu seestpoolt harjamine ja puhastamine;
- vajadusel ka kaevu desinfitseerimine.

Kodumajapidamise reoveesi vajab puhastamist

Suvine puhkuste aeg on alanud ning inimesed veedavad palju aega suvekodudes. Piirkondades, kus puudub ühiskanalisatsioon, tuleb igal kodumajapidamisel leida sobilik lahendus reovee puhastamiseks enne kui see juhitakse loodusesse.

„Puhastamata reovee loodusesse juhtimine mõjutab otseselt meie elukeskkonda. Majapidamistest pärit saasteained võivad reostada põhjavee ning samuti põhjustada veekogude seisundi halvenemist. Kuna me soovime elada võimalikult puhtas keskkonnas, siis selleks saab igaüks üht-teist ära teha ka koduses majapidamises. Nõuetekohasel reoveekäitlusel on seejuures väga oluline roll,“ selgitab Keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialist Kätlin Juuram.

FOTO: TERVISEAMETI KODULEHELT

Reovett saab koguda kas lekkekindlasse kogumismahutisse, mida tuleb regulaarselt tühjendada või rajada omapuhasti.

Kogumismahutisse kogumise lahendus pole kõige odavam, kuna reovee äraveo teenuse eest tuleb maksta. Lisaks sellele peab kogumismahuti kindlasti olema lekkekindel, et reovesi ei imbuks ega voolaks välja, saastades seeläbi keskkonda.

Reovee puhastamiseks rajatakse ka pinnaspuhasti süsteeme. Kas valida imbsüsteem või filtersüsteem, sõltub sellest, kui kaitstud on piirkonnas põhjavesi.

Imbsüsteemi peab valima juhul, kui on nõutud reovee mehaaniline puhastus. Imbsüsteemis imbub reovesi pinnasesse. Silmas tuleb pidada, et immutussügavus oleks aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m põhjavee tasemest kõrgemal.

Filtersüsteem valitakse juhul, kui nõutud on reovee bioloogiline puhastus. Pinnasfiltrit läbinud vesi juhitakse pärast puhastamist veekogusse.

Üks osa pinnaspuhasti süsteemist on septik, mida kasutatakse eelpuhastina. Septik on paak, mille põhja sadestub reovees sisalduv heljum. Septiku kasutamine iseseisva puhastina on Eestis keelatud, et hoida ära looduse reostumise oht.

Kodumajapidamiste heitvee pinnasesse immutamisele kehtivad piirangud sõltuvad samuti põhjavee kaitstusest. Täpsem info põhjavee kaitstuse kohta on leitav Maa-ameti geoportaali geoloogia kaardirakendusest.

• Kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada kuni 5 m³ mehaaniliselt puhastatud reovett ööpäevas.

• Nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada pinnasesse kuni 5 m³ mehaaniliselt puhastatud olmereovett ööpäevas, aga see ei tohi sisaldada vesikäimlast pärit reovett.

• Kaitsemata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada kuni 10 m³ ööpäevas pärast reovee bioloogilist puhastamist.

Omapuhasti rajamine ja heitvee juhtimine pinnasesse ei ole veekvaliteedi säilitamiseks lubatud joogiveesalv- või puurkaevudele lähemal kui 50 meetrit. Mis tähendab, et näiteks kui kaevu ümber oleva hooldusala laius on 10 m, siis kaevu ja immutuskoha vaheline kaugus peaks olema minimaalselt 50 + 10 = 60 m. Veehaarde sanitaarkaitseala ja hooldusala nõudeid reguleerib veeseadus. Puurkaevude sanitaarkaitsealade ja hooldusala kohta saab täpsemat infot Maa-ameti geoportaalist kitsenduste kaardilt.

Omapuhasti rajamine tuleb kooskõlastada kohalikus omavalitsuses.

Kui pinnaspuhastit ei ole võimalik rajada, siis tuleb kasutada reovee puhastamiseks valmis- ehk kompaktpuhastit. Neid pakuvad mitmed firmad ja valides tuleks arvestada reovee koguseid ja selle koostist. Oluline on ka reoveepuhasti regulaarne hooldus.

KESKKONNAAMET

Suple suvel targasti!

Eelmisel aastal jättis Eesti veekogudes elu 30 inimest. Elu võib maksta ootamatu terviserike, hooletus, hulljulgus, aga väsivad ka tšempionid. Iga hukkunud inimene on korvamatu kaotus ja toob lähedastele kaasa palju mõõtnatut kurbust.

Silm peal lähedastel ja sõpradel

Õnnetus ei hüüa tülles, ka veekogude ääres. Avalikes randades, kus võõra keskkonna tõttu on oht pere väiksemate kadumiseks suurem, tuleb lastel rohkem silm peal hoida. Aga sama valvas tuleb olla ka kodu-

hoovis, kus tuleks keelata ja vältida laste vanemateta vee äärde sattumist.

Samamoodi vajab tähelepanu eakas supleja, kellele tuleb soovitada ujumiseks turvalist ja valveta ujumiskohta, mitte ujuda täis kõhuga, võtta ujuma kaasa sõber, kes saaks vajadusel abi kutsuda, minna ja väljuda veest alati ettevaatlikult ning ujuda kaldal lähedal nii, et jalad põhja ulatuksid.

Ütle napsusele sõbrale: „Ära mine vette!“. Kui napsune sõber vette kipub, siis ei saa jääda lootma, et äkki läheb kõik hästi või ehk võtab keegi teine midagi ette.

Vetteminek võib oodata homseni.

Abi vees ja kaldal

Päästeamet paigaldab kolmandat aastat järjest suurematesse supluskohtadesse pooleteise meetri sügavusse 12 puhkepoid. Poid hakkavad asuma Narva, Narva-Jõesuu, Kunda, Võsu, Sillamäe, Liimala, Toila, Uljaste järve, Kauksi ja Alajõe supluskohtades. Pääste- ehk puhkamispoid saab kasutada, kui ujuja on oma võimeid üle hinnanud või ujumise käigus väsinud. Poist tuleks kinni võtta ja puhata või siis ka abi kutsuda.

Veeohutusstendid päästerõngastega pandi üles talgute raames aastaid tagasi pea 70 armastatud supluskohta Ida- ja Lääne-Virumaal. Päästjad kontrollivad täna ohutusstendide seisukorda: kas stendid on alles, olemas on sildid, päästerõngad ja viskeliin. Päästjad kutsuvad kogukondi üles ka ise stendide eest hoolitsema ning vajadusel stendide kordategemiseks omavalitsuse poole pöörduma.

Ohutu kalastamine ja paadisõit

Ettevõtetavast paadisõidust peaksid teadma eelne-

valt ka sõbrad ja lähedased. Ohutu saab olla paadisõit, kui paat pole üle koormatud ning vajalik päästevarustus on töökorras ja paadis. Päästevest aitab inimest pikka aega veel peal hoida. Vest tõstab inimese vee peale ja seejärel keerab ta turvalisse asendisse, nii et hingamisteed jäävad veest välja. Eakamad kalamehed võiksid samuti kaldalt kalastades päästevesti kanda. Nagu metsa marjulegi minnes tuleks kaasa võtta laetud mobiiltelefon.

Veeohutuse kohta loe veel www.veeohutus.ee

Veeohutusstend Kauksi rannas.

5 võimalust, milles saan sind aidata

Kui asi puudutab vee- või soojamajandust ja valla ehitushankeid, siis siin tasub sisse piiluda abivallavanem Viktor Hänineni uksest.

Tema teenistusülesanneteks on juhtida valla keskkonna-, majandus-, maakorraldus-, planeerimis- ja ehitusalast tegevust. Abivallavanemana on tema koordineerida maa-nõuniku, keskkonnakaitse spetsialisti, heakorraspetsialisti, ehitusjärelvalve inseneri ja majandusspetsialistide tööd.

Nagu nimigi ütleb, abi, siis Viktor on see inimene, kelle poole võib pöörduda igas küsimuses.

Kui ta ise ei tea kõiki vastuseid, siis oskab suunata täpselt selle õige ametniku juurde, kes antud küsimuses pädev on, aidates nõu ja jõuga.

Ise võib ta otseselt nõu anda veesüsteemide kohta. Ta rõhutab, tuleb pida mees, et veemajandus tuleb hoida korras ja rekonstrueerida nii, et oleks tagatud alati nõuetele vastav joogivesi.

Samuti peab olema korras ka meie reoveekäitlus. Oluline on, et kui me plaanime reoveekäitlust rajada, tuleb kõik hoolega läbi mõelda ja nõuetekohaselt teostada, et hiljem ei tekiks probleeme ega reostataks seeläbi põhjaveet, s.h. oma kaevu vett.

Viktor on kursis hoonete kütellahendustega ja

FOTO: MARIO MIKVERE

oskab soovitada, milliseid kütelliike hoonetes ja asulates valida.

Veel võib ta nõu anda hoonete rekonstrueerimise ja projekteerimise kohta, et hoone oleks pärast teostatud tööd oluliselt soojapidavam ja energiasäästlikum.

Väikene kogemus on ka päikesepaneelide projekteerimise ja paigaldamise osas.

Muidugi, kui on vaja läbi viia hankeid asjade ostmiseks, teenuste tellimiseks, ehitustööde tegemiseks, siis saab temalt alati nõu. Ka seda, millest alates on

tegemist lihthankega ja millal riigihankega.

Ta on Rakvere valla esindaja ASis Rakvere Vesi ning koordineerib nende vahelist koostööd.

Lisaks tegeleb ta korteriühistu majandamisega, seega võib ka nendes küsimustes tema poole pöörduda.

LASILA PÕHIKOOI KUTSUB ÕPPIMA

LASILA KOOL
Lasila Põhikool on väike 8.-klassiline kogukonnakool, mille all tegutseb ka lastealgrühm. Turvaline loodusolustik meeldib nii lastevanematele, õpilastele kui kooli töötajatele. Palju tähelepanu pööratakse õppimist toetavate oskuste ja hoiakute kujundamisele. Õpetajad usuvad, et iga lapse võimekus on arendatav.

LASILA LASTEAD
Lasteaiaõpetajad töötavad koos algklasside õpetajatega, tagades laste turvalise ülemineku lastealast kooli. Üritused ja kohtumised on kooliõpilastega ühised, neid korraldatakse koos.

LOOUSAAR
Lasila koolilaps õpib loodust õues, võtab osa erinevatest loodusolustest õppeprogrammidest ja liigub palju värskes õhus.

PROJEKTI ÕPE
Õpetajad kasutavad põlvkondlikult erinevaid õppemeetodeid: õue-, projekti- ja avastusõpe on igapäevane. Klassis on väike laip ja õpetajad jagut olega igaühaga tegilemiseks.

TRADITSIOONID
Koolis on omanäolised traditsioonid, mis toetavad õpilasi teadmiste omandamisel.

MIKS VALIDA LAPSELE LASILA PÕHIKOOI

FAKTE

- 100% õpilastest lõpetavad kooli
- u 40% õpilastest õpivad 4/5le
- 100% lõpetajatest jätkab õpinguid
- klassides on kuni 14 õpilast
- hea bussiliin Rakvere suunal

PLAANIS ON AVADA SÕMERIKOOL
Sügisest 2023.a on plaanis avada piisava laste arvu korral sõmerikool 15 kuni 3.aastastele lastele. Kui vajad kohta sõmerikooli, anna koolile aegsasti teada.

KOOLIPÄEVAKORD
Koolipäev algab kell 8.10, õppe- ja ringitunnid on tunniplaanis integreeritud ning tegevused kestavad kella 15.00ni.

VÄRSKE ÕHU JA TERVILIK TOIT
Koolihooned asuvad pargis, paljud õppetunnid toimuvad õues ja õpilased veedavad seal meeldivat aega. Kolm torda põevast sõõb koolipere kodusest maitstvat, kohapeal valmistatud toitu.

SOHVELT RINGITUNNID
Lasila Põhikoolis õpivad lapsed uusi oskusi 24 ringitunnis - mh pilliõppe, giidinduse, kokanduse ja matkamise.

Telefon **5330 6353** E-post **info@lasila.edu.ee** FB-konto **Lasila Põhikool**

Address: Vahtra pst. 17/1, Lasila 44401, Rakvere vald, Lääne-Virumaa

Omniva annab teada

Lähiajal eemaldatakse väga vähe kasutusel olnud või kasutuseta kirjakastid järgmistes asukohtades: Näpi, Kohala, Vaeküla, Lasila, Tõrma, Veltsi, Lepna Lasteaia 4, Karitsa, Katela.

Aktiivses kasutuses olevad kirjakastid Sõmerul, Ubjas, Uhtnas ja Põhjakeskuse juures jäävad alles ja saavad uue värsket välimuse.

Kirjakaste tühjendatakse neljal päeval nädalas:

- Sõmeru, Puiestee 6 (Sõmeru kaupluse seinal) T-R 8.00;
- Ubja (Hansu-Tooma poe juures) T-R 8.00;
- Uhtna, Mõisa tn 1 (Uhtna poe ees) T-R 8.00;
- Tõrremäe, Haljala tee 4 (Põhjakeskuse ees) T-R 8.00.

Kui kirjakasti või postiasutust ei ole läheduses, siis saab kirju saata ka personaalse kirjakandja abil.

Tellimiseks helista personaalse postiteenuse infonumbril 6643 330 või täida tellimus www.omniva.ee/era/abiinfo/kirjakandja_tellimine.

Märgi soov ja aadress. Sinuga võetakse ühendust ja lepatakse kokku teenindamise aeg. Tellimus täidetakse üldjuhul järgmisel tööpäeval, kuid mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul ajavahemikus kell 8-17.

Valla noortekeskuste ruumide üürimisel kehtivad uued hinnad

Alates 1. juunist kehtivad Sõmeru, Lasila ja Arkna noortekeskuste ruumide väljaüürimisel uued üürihinnad. Ruumide kasutamise sooviga tuleb pöörduda kohaliku noorsootöötaja poole, kellega lepatakse tingimustes kokku ja sõlmitakse üürileping.

Kui üritus toimub väljaspool noortekeskuse lahtiolekuaga, näiteks nädalavahetusel, siis tuleb tasuda lisaks üürile ka tagatisraha: lasteürituse korral 100 eurot ja täiskasvanute ürituse korral 200 eurot.

Kohaliku kogukonna koosolekute korraldamise puhul tagatisraha ei võeta.

- Arkna noortekeskuse saal: 10.-/h (sõlmitakse üürileping)
- Sõmeru ja Lasila noortekeskuse jõusaal: 1 korra külastus 2.-; 10 korra kaart 15.-; 20 korra kaart 24.-

Sõmeru noortekeskuse ruumid

- 1. korruse kompleksne kasutamine 35.-/h (sõlmitakse üürileping). Sisaldab 1. korruse ruumide: saal, matisaal, puhkeruum koos kööginurgaga, piljardiruum, diskoruum kasutamist ning kõlari(te) ja mängukonsooli(de) kasutust.
- spordisaali kasutus 20.-/h (sõlmitakse üürileping).
- peeglisaali kasutus 20.-/h (sõlmitakse üürileping).
- puhkeruum koos kööginurgaga 20.-/h (sõlmitakse üürileping).
- piljardiruumi kasutamine 10.-/h (sõlmitakse üürileping).

Lasila noortekeskuse ruumid

- kogu maja kasutus 35.-/h (sõlmitakse üürileping). Sisaldab 1. korruse ruumide ja 2. korruse kööginurga, puhkeruumi, piljardilaua, õhuhoki, lauajalgpalli, televiisori kasutamist.
- 2. korruse puhkeruumi kasutus 10.-/h (sõlmitakse üürileping). Ilma kööginurga, piljardilaua, õhuhoki, lauajalgpalli ja televiisori kasutamiseta.

Alus: Rakvere Vallavalitsuse 10.05.2023 korraldus nr 1751. Uhtna noortekeskuse ruumide kasutuse osas muutust ei ole, kasutamine toimub senises korras.

Vallavalitsuses otsustati

26. aprillil

- Paigutada isik Uhtna hooldekodusse ööpäevaringse hoolduse ja toimetuleku tagamiseks, kohamaksu tasumine garanteeritakse.
- Eraldati peredele sotsiaaltoetusi kokku summas 1340 eurot.
- Nõustuti Kaarli külas Kõrgesalu katastriüksuse jagamisega, määrati lähiaadressid ja sihtotstarbed: Kõrgesalu ja Kõrgepõllu katastriüksused sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Anda luba avaliku ürituse „Virumaa Motokärts 2023“ korraldamiseks 6.05. Tõrremäel.
- Tunnistada kehtetuks vallavalitsuse 15.02.2023 korraldus nr 1598 ja mitte eraldada MTÜ Arkna Külaselts toetust summas 634.20.
- Tunnistada ebatõenäoliselt laekuvateks nõueteks (seisuga 31.12.2022.a.) summas 899.85 eurot.
- Kehtestada Uhtna hooldekodu teenuskoha maksumuseks kalendrikuus 1050 eurot, sh kohaliku omavalitsuse eelarvest 465 eurot ja isikult võetavast hoolduskulude tasust 585 eurot. Isikult võetav hoolduskulude tasu sisaldab ööpäevaringset majutust, toitlustust ja muid teenuse osutamise seotud kulusid, sh ravimeid ja hooldusvahendeid. Tunnistada kehtetuks vallavalitsuse 26.10.2022 korraldus nr 1378 „Uhtna Hooldekodu kohamaksu kinnitamine“.
- Anda ehitusload: Kariväraval Saareotsa ja Kohala-Eeskülas Kalvi kinnistul päikeseelektrijaamade rajamiseks.
- Anda projekteerimistingimused: Veltsis Lehtmaa kinnistul üksikelamu laiendamiseks; Varudi-Altkülas Suurekivi kinnistule hübriidjaama rajamiseks.
- Esitada vallavolikogule menetlemiseks järgmised määruste eelnõud: „Arengekava ja eelarvestrateegia koostamise, menetlemise ja muutmise kord“; „Rakvere valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuste andmise kord“; „Huvihariduse ja -tegevuse toetamise kord“.

3. mail

- Tasuda MTÜle Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing 1. tüüpi diabeeti põdevate laste ööpäevaringse lapsehoiuteenuse osutamise eest summas 703 eurot, suure hooldus- ja abivajadusega lastele eraldatud toetuse vahenditest.
- Maksta tervisetootust puudega isikutele kokku summas 315, tervisetootust eakatele summas 285 ning küttetoetust kokku summas 750 eurot.
- Anda üürile munitsipaalaluruum ja sõlmida üürileping.
- Müüa OSTA.ee keskkonnas valitsemiseks mittevajalik vallavara sõiduauto Renault Thalia alghinnaga 100 eurot.
- Seada tähtajatu tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Vaekülas asuva biopuhasti koormamiseks seoses rajatiste kasutamise ning korrashoiuga.
- Anda ehitusluba puurkaevu rajamiseks Paatnal Ojakalda kinnistule.
- Anda kasutusluba Sõmerul Mesika tn 11 üksikelamule.
- Anda projekteerimistingimused Uhtnas Kitseküla tn 30 garaaži projekteerimiseks.
- Nõustuda Anjula ja Luhtjärve katastriüksuste piiride muutmise Taaravainu külas, sihtotstarbed vastavalt elamumaa ja maatulundusmaa.
- Kinnitada hanke „Ussimäe küla Nastiku ja Vesiliku tänava rajamine“ tulemused ja sõlmida hankeleping. Tunnistada osahing T.A.K.EHITUS, Warren Teed OÜ ja Verston OÜ pakkumused mittevastavaks ning ASTREV-2 Grupp, Tee ja Tee OÜ, OÜ MAVETER, Aktsiaselts TREF Nord, Estvia OÜ ühispakkumine koos Asfaldiproff OÜ ja OÜ Mevot Invest ning Abetone Ehitus OÜ pakkumused vastavaks. Tunnistada edukaks Estvia OÜ ühispakkumine koos Asfaldiproff OÜ ja OÜ Mevot Invest pakkumus, kui kõige madalama kogumaksumusega ja volitada vallavanemat sõlmima töövõtuleping.
- Anda luba avaliku ürituse „Maaelufestival“ korraldamiseks Sõmerul 27.05.

10. mail

- Maksta tervisetootust puudega isikutele kokku summas 100, tervisetootust eakatele 150 ja peredele 140 ning küttetoetust summas 3000 eurot.
- Anda korraldus täisealisele isikule hooldaja määramiseks ja hooldajatoetuse maksmiseks, hooldus on määratud abi-

vajaduse hindamise alusel raske puudega isiku abistamiseks igapäevastes toimingutes. Hooldajatoetust 40 eurot kuus makstakse alates 01.05.

- Määrata õpilasele tugiisik ja rahastada tugiisikuteenuse osutamine 8.05–13.06.2023 Uhtna põhikoolis kuni 25 tundi nädalas. Teenust rahastatakse suure hooldus- ja abivajadusega lastele eraldatud toetuse vahenditest.
- Kehtestada Sõmeru, Lasila ja Arkna noortekeskuste ruumide kasutusse andmise tingimused ja hinnad.
- Lubada Estvia OÜ sulgeda ajutiselt Ussimäe tänava lõik seoses tee rekonstrueerimisega 11.–31.05.2023.
- Jätta rahuldumata avaldus Sõmerul Pikal tänaval sõidukiiruse lubamiseks 50 km/h. Tänaval kehtib jätkuvalt kiiruspiirang 30 km/h.
- Anda raieluba puude raieks Tobial Helita tee 4 kinnistul.
- Nõustuda katastriüksuste jagamisega ning moodustatavatele katastriüksustele lähiaadresside ja sihtotstarbe määramisega: Kohalas Ülejõe ning moodustati Ülejõe sihtotstarbega tootmismaa ja Ülepõllu maatulundusmaa; Tõrmas Mäepõllu jagamisega vastavalt vallavalitsuse 13.10.2021 korraldusega nr 552 kehtestatud detailplaneeringule „Tõrma küla arendusala detailplaneering“ ning moodustati Tõrviku tn 3a sihtotstarbega tootmismaa; Säämi-Tagakülas Karusaare ning moodustati vastavalt maa-korralduskava plaanile Karusaare sihtotstarbega elamumaa ja Karusaba tootmismaa.
- Vabastati eraisik korraldatud jäätmeveost ajutiseks perioodiks.
- Anda kooskõlastus puurkaevu rajamiseks Taaravainul asuvale Anjula kinnistule.
- Seda tähtajatu tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Vaekülas asuva Tuule tee koormamiseks seoses maakaabelliini ja elektrirajatiste kasutamise ning korrashoiuga.
- Anda projekteerimistingimused: Kõrgemäel Männimäe kinnistul üksikelamu laiendamiseks; Sõmerul Kesa tn 7 üksikelamu püstitamiseks; Sidetrasside I etapi rajamiseks Kõrgemäe, Mädaape, Eesküla ja Karitsa külates ning Lepna alevikus.
- Kinnitada hanke „Korraldatud jäätmeveo kontsessiooni andmine Rakvere vallas“ tulemused ja sõlmida hankeleping MTÜga Lääne-Viru Jäätmekeskus.

18. mail

- Kehtestada määrusena elukohajärgse kooli määramise kord, millega nimetati Rakvere valla elukohajärgseteks koolideks Sõmeru põhikool, Uhtna põhikool, Lasila põhikool, Veltsi lasteaed-alkool ja Näpi kool. Igale koolikohustuslikule lapsele, kelle elukoha aadressiks rahvastikuregistri andmetel on Rakvere vald, tagatakse võimalus omandada põhiharidus ühes neist koolidest lapsevanema vabal valikul. Vabade kohtade olemasolul võetakse kooli vastu ka õpilasi, kelle elukoht on väljaspool valda.
- Eraldada peredele sotsiaaltoetuste maksmiseks kokku 1534 eurot.
- Rahastada laste osalemist suvelaagris summas 600 eurot.
- Tunnustada valla tänukirjaga 7.–9. klasside õppureid heade ja väga heade õpitulemuste ning aktiivse koolivälise tegevuse eest. Tänukirjad antakse üle 25. mail toimuval pidulikul tunnustusõhtul.
- Anda ehitusload: Lasilas asuvale Liivi ja Varudi-Altkülas asuvale Vaarika kinnistule päikeseelektrijaamade rajamiseks; Aluveres Näpi tee 1 kinnistul asuva ladu-administratiivhoone ümberehitamiseks ja Näpi tee 5 kinnistule maasoojuspuuraukude rajamiseks; Veltsis asuvale Lehtmaa kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Anda nõusolek ART Depoo OÜle välireklaami paigaldamiseks 23 Rakvere-Haljala tee kinnistule.
- Võtta vastu Paatnal asuva Ojakalda kinnistu detailplaneering.
- Nõustuda isikliku kasutusõiguse seadmisega riigi omandis oleva 17208 Näpi tee kinnisasja koormamiseks.
- Kinnitada hangete „Rakvere valla teede pindamistööd 2023“ ja „Sõmeru aleviku Puiestee tänava remont“ tulemused ja otsustati sõlmida tööde teostamiseks lepingud.
- Seada tähtajatu tasuta sundvaldus Rakvere valla kasuks seoses planeeritava Näpi-Roodevälja jalgratta- ja jalgteerajamise ja avalikuks kasutamiseks andmisega. Teeprojekti kohaselt hakkab tee tulevikus kulgema Arkna teelt Papiaru bussipeatuse juurest Näpi tee ja Kase tänavani. Sundvaldus seatakse järgmiste kinnistute suhtes: Näpi alevik Näpi

tee 2, Roodevälja küla Arkna tee 26b, Roo 12, Ridala 12, Ridala 13, Ridala tänav ning Suurevälja kinnistu.

- Jätta Rakvere vallavolikogu 21.03.2018 määruse nr 10 „Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded Rakvere vallas“ muutmise eelnõu täienduste tegemiseks II lugemisele ja esitada muudetud tekst vallavalitsuse järgmisele istungile.
- Edastada vallavolikogule kehtestamiseks Rakvere vallavolikogu 20.04.2022 määruse nr 6 „Rakvere valla sotsiaalhoolekandlise abi andmise tingimused ja kord“ muutmise eelnõu.

24. mail

- Maksta tervisetootust puudega isikutele kokku summas 200 eurot, peredele 230, eakatele 25 ning küttetoetust kokku summas 520 eurot, ühekordset toetust summas 160 eurot.
- Esitada kohtule avaldus nõusoleku saamiseks eestkostetavale isikule kuuluva korteriomandi võõrandamiseks.
- Osutada abivajavale isikule Uhtna hooldekodus üldhooldusteenust ööpäevaringse hoolduse ja toimetuleku tagamiseks, kohamaksu tasumine garanteeritakse.
- Anda luba järgmiste avalike ürituste korraldamiseks Haljala tee 2 Tõrremäel: tsirkuseetendus kogu perele „Elagu Tsirkus“ 2.–4.06; Sky Tivoli 8.–11.06.
- Kiita heaks Rakvere valla 2022. aasta majandusaasta aruanne ja teha ettepanek vallavolikogule majandusaasta aruande kinnitamiseks.
- Tunnustada valla tänukirjaga Näpi kooli raamatukogu pedagoogi Ly Kivistikku pikaajase ja suure pühendumusega tehtud töö eest.
- Kooskõlastada soojuspuuraugu rajamine Ussimäel asuvale Nõmme kinnistule.
- Muuta Taaravainu külas asuva Künka tee 15 katastriüksuse senist sihtotstarvet ja määrata uueks sihtotstarbeks 100% elamumaa.
- Omandada tasuta Roodeväljal Vahtra allée L2, Roo tänava L2 katastriüksused ning Karitsal Hiiemäe tee ning volitada vallavanemat allkirjastama katastriüksuste omandamise lepingud. Lepingu sõlmimisega seotud kulud kannab vallavalitsus.

Vallavolikogus otsustati

3. mail

- Määrata Lepna alevikus ja Tobia külas vee-ettevõtjaks AS Rakvere Vesi alates 01.07.2023 kuni 30.06.2033, kelle ülesandeks on varustada kliente ühisveevärgi kaudu veega ja korraldada klientide kinnistute kanalisatsioonist reovee ärajuhtimist ja puhastamist.
- Algatada Taaravainul Vallimäe kinnistu ja selle lähiala detailplaneeringu koostamine, mille eesmärk on planeeringuala jagamine elamumaa kruntideks, üheks transpordimaa krundiks, üheks tootmismaa krundiks ja üheks üldmaa katastriüksuseks ning kruntidele hoonestusala ja ehitusõiguse määramine. Detailplaneeringuga määratakse kruntidele juurdepääsud, liikluskorraldus, kruntide tehnovõrkudega varustamise ning haljastuse ja heakorrastuse põhimõtted.
- Katkestada otsuse eelnõu „Mittetulundusühingus Rakvere Spordikooli Spordiklubi osalemine“ ning suunata kultuuri- ja spordikomisjoni arutamiseks.
- Volikogu liikmetele tutvustati järgmisi määruse eelnõusid: „Huvihariduse ja -tegevuse toetamise kord“, mis suunati kultuuri- ja spordi-, haridus- ja noorsootöö- ning eelarve- ja arengukomisjonidesse arutamiseks; „Rakvere valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuste andmise kord“, mis suunati kultuuri- ja spordikomisjoni ning eelarve- ja arengukomisjoni arutamiseks; „Arengekava ja eelarvestrateegia koostamise, menetlemise ja muutmise kord“, mis suunati aruteluks kõikidesse komisjonidesse. Juhtivaks komisjoniks on eelarve- ja arengukomisjon.
- Tunnistada lootusetult laekuvateks nõueteks nõuded summas 899,85 eurot.
- Finantsnõunik Katrin Vellema andis ülevaate valla eelarve täitmisest.

09. JUUNIL KELL 20
SÕMERU LOODUS- JA TEHNİKAMAJA
KATUSE TERRASSIL

HALDI VÄLIMÄE
ROMANTILINE
KATUSEKONSERT

Avatud Veinivilla baar Pilet 5 eurot

Pistrik
kunstistudio
noorte suvelaager

toimub 4.–7. juulini
Aresil Niiduvälja talus.
Täpsem info Pistrik
Kunstistudio FB lehel või
pistrikkunstistudio@gmail.com

**KAHJUDE VÄHENDAMINE
JA NÕUSTAMINE**

narkootikumide tarvitavatele inimestele

MTÜ CONVICTUS EESTI

Teenus on avatud **E-R 10.00-18.00**

KONTAKTID:
Laada 37, Rakvere
Keskus: **559 14 999**
Sotsiaaltöötaja: **568 83 666**
Väljatöötaja: **580 58 898**

Õiteaeg üürrike,
kevadkuu kaua ei püüsi,
leinaliblika vaikne lend,
ei tema midagi küüsi ...

Mälestame

EVGENI PROHORENKO 24.05.1950–28.04.2023 SÕMERU
UNO ALTERMANN 28.12.1949–29.04.2023 ROODEVÄLJA
ADA NURK 21.06.1934–05.05.2023 ALUVERE
MARIA KOZLJAKOVA 30.12.1938–09.05.2023 VAEKÜLA
HEINO ROKK 27.08.1928–11.05.2023 ARKNA
HILDA PÜSS 19.01.1927–19.05.2023 SÕMERU

Ahustame kell 19.00
Rahvatantsijad
Kõhutantsijad
Jaanimängud

Kell 21.00 lõkke süütamine
Ansambel Toscana juuksenõel
Toiduteik

LASILA
22. JUUNI
JAANITULI

KÕIGILE TASUTA!

22. juuni Ubja külaplatsil

Ubja jaanituli

19–20 lastele
programm

20–21 kontsert,
laulab Iris Roost

Õhtul tantsuks Ansambel
Annelly Ott (Päris Anny) & Rein
Kontson

Keskööl keerutab plaate diskor MS
Väikelastele batuut
Kehakinnitust pakub Rebasemänniku
Catering kohvik
Soovijatele näomaalingud,
vigurohupallid

Üritust korraldab Ubja Külaselts Linda
koostöös Rakvere vallaga

**korralda
pulm, juubel
LASILA
MÕISAS**

**või
sünnipäev
NOORTEKAS**

**VÕTA
ÜHENDUST**

LASILA KOOL
☎ 5330 6353
🌐 lasila.edu.ee
✉ info@lasila.edu.ee

NOORTEKAS
☎ 5345 0906
✉ lasilank@rakverevald.ee

*Jälle tulevad uued päevad,
tulevad üle su õue.
Loogu nad ikka päikesesära,
terviist ja õnne su põue.*

*Õnnitleme juuniku
juubelare ja sünnipäevalisi*

94. sünnipäeval
LEIDA OTSMAA Lasila

93. sünnipäeval
HELJE RÄTSEP Sõmeru
AINO TSURENKOV Uhtna

92. sünnipäeval
RUTH INNO Ubja
LAINE ŠVETERS Levala

91. sünnipäeval
VALVE MANDEL Tõrma
JOHANNES KIRSCH Tõrma
ENDLA RÄTSEP Sõmeru

89. sünnipäeval
LIDIA RUBLJOVA Vaeküla

88. sünnipäeval
EINARI KÄIVÄRÄINEN Veltsi
VELDA ANNUS Lepna

87. sünnipäeval
MARI REMMELG Arkna

86. sünnipäeval
AUGUST LIIMA Uhtna

85. sünnipäeval
IIVI VÄNDRIK Päide
ENNO TINNURI Veltsi
ENN-MEEME TOHVERT Karitsa
REIN TEIVEJÕE Sõmeru

84. sünnipäeval
AITA KANARBIK Sõmeru

83. sünnipäeval
HELLE-MALL MÄNNIK Tõrremäe
MATI NOORMETS Arkna

82. sünnipäeval
ELVE PUIERÄST Lepna
MILVI LIIVER Lepna

81. sünnipäeval
HELLE PIKKOJA Uhtna
TIIU ESKEL Sõmeru
TÖNIS HINNO Tõrma

80. sünnipäeval
TIIT HALDRE Ussimäe
LEMBIT RANDMÄE Ussimäe

75. sünnipäeval
SIIRI RÄNI Ubja
TIIT NARRO Lepna
LIA LAPPALAINEN Tõrma
RITE ANVELT Sõmeru
TIIU PAI Rägavere

70. sünnipäeval
NATALJA DOROGAN Ussimäe
MIRALDA KASK Varudi-Vanaküla
EVGENIA KOROLEVA Levala
MAI VEINBERG Vaeküla
TAIMI HEEK Ussimäe

*Need silmad, see ning ja väi-
kesed sõrmed ja nähk, mis on
maailma, hällusest õrnem,
see hääl, mis teeb säravaks
ilma, halli, see piisike kullake –
kallimast kallim!*

*Dalju õnne, uued
vallakodanikud!*

STEFEN LAUBHOLTS Vaeküla
KAHRO TIKKERBER Mädaapea
TREVOR VAIDITŠ Tobia

